

Karita Karttunen
Laura Pietiläinen

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK), diakoniatyö
Opinnäytetyö, 2022

“SÄ SAAT OLLA JUST SITÄ, MITÄ SÄ OOT”

**NUORTEN AIKUISTEN KOKEMUKSIA, TOIVEITA JA ODOTUKSIA
HAMINAN SEURAKUNNASSA**

TIIVISTELMÄ

Karita Karttunen ja Laura Pietiläinen

"Sä saat olla just sitä, mitä sä oot"

Nuorten aikuisten kokemuksia, toiveita ja odotuksia Haminan seurakunnassa

Sivuja 70 ja liitteitä 5

Kevät, 2022

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK), diakoniatyö

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää 18–29-vuotiaiden nuorten aikuisten kokemuksia Haminan seurakunnassa. Tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa nuorten aikuisten toiveista ja odotuksista Haminan seurakunnassa. Aineisto kerättiin kahdesta fokusryhmähaastattelusta. Tutkimus perustuu havaintoihin ja kokemuksiin ja se on analysoitu teemoittelun avulla.

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen mukaan nuorten aikuisten kokemukset seurakunnan toiminnasta ovat pääsääntöisesti positiivisia ja nuorisotyöhön kohdistettuja. Osallisuus ja yhteisöllisyys koettiin merkityksellisenä toimintaan hakeutumisen kannalta. Nuoret aikuiset tarkastelivat toimintaa omista lähtökohdistaan ja oman elämänvaiheensa kautta. Tutkimuksessa tuli esiin, että nuorten aikuisten elämäntilanteet ovat moninaisia. Tästä syystä he kaipaavat kohderyhmälleen suunnattua toimintaa, joka vastaisi heidän tarpeisiinsa. Myös uudenlaiset mahdollisuudet osallistua vapaaehtoistoimintaan seurakunnassa herättivät kiinnostusta ja nuoret aikuiset toivovat saavansa vastuuta erityisesti omalle ikäryhmälleen suunnatuissa toiminnoissa.

Tämä opinnäytetyö vahvistaa aikaisempia tutkimustuloksia siitä, että nuorisotoiminnalla on keskeinen rooli nuorten kiinnittymisessä seurakuntaan. Nuorille aikuisille suunnatun toiminnan puuttuminen kuitenkin haastaa aikuiseksi kasvavan nuoren kiinnittymistä seurakuntaan nuorisotoiminnan jälkeen. Työntekijöillä on merkittävä vaikutus nuorille aikuisille suunnatun toiminnan kehittämisessä ja heidän tavoittamisessaan. Ikäryhmän monipuolisuus ja erilaiset elämäntilanteet haastavat koko kirkkoa. Tavoittaminen ja toiveisiin vastaaminen vaativat yhteistyötä ja toimintojen monipuolistamista seurakunnassa eri työalojen välillä. Opinnäytetyö tuo esille konkreettisia toiveita nuorilta aikuisilta seurakunnasta ja sen toiminnasta.

Asiasanat: fokusryhmähaastattelu, nuoret aikuiset, osallisuus, seurakunta, yhteisöllisyys

ABSTRACT

Karita Karttunen, Laura Pietiläinen

”Sä saat olla just sitä, mitä oot”

Experiences, wishes and expectations of young adults in Hamina parish

70 pages, 5 appendices

Spring 2022

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor’s Degree Programme in Social Services

Diaconal Work

Bachelor of Social Services

The aim of the thesis was to study the experiences of 18-29-year-old young adults in Hamina parish. Especially, to gather information about their wishes and expectations regarding Hamina parish. The material was collected by two target group interviews. The study was based on observations and experiences and the material has been analysed with thematic analysis.

According to the results of the thesis, experiences of young adults in Hamina parish were mainly positive and focused on youth work. Participation and communality were found as important reasons when engaging in the church activity. Young adults observed the activity from their own points of view which were varied by individual and personal factors in their lives. Because of the varying situations in lives, they were looking for specifically targeted activity that meets their need. Young adults were also interested in new opportunities to participate in voluntary activity and taking part in planning and implementing activity for their own target group.

The thesis confirms the previous study results that show the importance of youth work in the process of adhering to the parish. However, the lack of targeted activity for young adults challenges the process. Church workers have a significant role in reaching and developing activity for young adults. The varying situations in life and diversity of the target group challenges the church. Reaching young adults and answering their wishes demand cooperation and diversification in the field of activity of parishes. The thesis comes up with the concrete wishes of young adults regarding parish and its activities.

Keywords: focus group interview, young adults, participation, parish, communality

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 SEURAKUNTA JA NUORET AIKUISET	6
2.1 Nuoret aikuiset ja kirkko.....	6
2.2 Nuori aikuisuus ikävaiheena	8
2.3 Nuorille aikuisille suunnattu toiminta kirkossa.....	9
3 NUORTEN AIKUISTEN YHTEISÖLLISYYS, OSALLISUUS JA HENGELLISYYS SEURAKUNNASSA	12
3.1 Yhteisöllisyys	12
3.2 Osallisuus	13
3.3 Hengellisyys.....	14
4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	16
5 TYÖELÄMÄYHTEISTYÖKUMPPANINA HAMINAN SEURAKUNTA	17
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	20
6.1 Aineiston keruu	20
6.2 Aineiston käsittely ja analyysi	23
7 TULOKSET	27
7.1 Rippikoulu ja isostoiminta korostuvat nuorten aikuisten ajatuksissa	27
7.1.1 Omaehtoinen aktiivisuus seurakunnassa alkaa rippikoulun jälkeen	27
7.1.2 Nuorilla on yhteinen päämäärä	29
7.1.3 Seurakunta auttaa nuoria kehittämään sosiaalisia taitoja	32
7.1.4 Nuorisotoiminnasta ei muodostu jatkuvuutta osallisuudelle	34
7.2 Nuorten aikuisten tavoittaminen Haminan seurakunnassa	38
7.2.1 Hamina tarjoaa mahdollisuuksia aloilleen asettuneille	38
7.2.2 Työntekijät edistävät osallisuuden tunnetta	39
7.2.3 Seurakunnan toivotaan näkyvän ihmisten luona.....	40
7.2.4 Uudenlainen vapaaehtoistoiminta kiinnostaa nuoria aikuisia	42
7.3 Kirkko näyttäytyy muuttumattomana nuorille aikuisille	44
7.3.1 Nuorilla aikuisilla on monipuolisia toiveita, mutta ei vaatimuksia ...	44

7.3.2 Aktiviteettien toivotaan olevan rentoja ja tasapuolisia.....	47
7.3.3 Elämäntilanteet haastavat toiminnan suunnittelua.....	48
7.3.4 Seurakunnan toiminta näyttäytyy rajallisena.....	50
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	52
8.1 Nuorten aikuisten kokemuksia Haminan seurakunnan toiminnasta.....	52
8.2 Nuorten aikuisten toiveita ja odotuksia Haminan seurakunnassa.....	55
8.3 Opinnäytetyöprosessin tarkastelu.....	56
9 POHDINTA	58
9.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus.....	58
9.2 Ammatillinen kasvu.....	60
9.3 Jatkotutkimusaiheet	62
LÄHTEET	64
LIITE 1. Haastattelutilaisuuksien hakuilmoitus.....	71
LIITE 2. Viestintä haastateltaville ennen tapaamista	72
LIITE 3. Kirjallinen suostumuslomake haastatteluun osallistuville	73
LIITE 4. Fokusryhmähaastatteluiden haastattelurunko.....	75
LIITE 5. Kuva tutkimustulosten yhteenvedosta.....	77

1 JOHDANTO

Varhaisaikuisuudesta alkaa laaja elämän keskijakso. Ikävaiheessa moni asia tulee elämään uutena. Usein nuoret aikuiset kiinnostuvat elämän ja yhteiskunnan tarjoamista mahdollisuuksista, jolloin tarvitaan suunnitelmia ja tavoitteita merkityksellisten asioiden saavuttamiseksi. Ikävaiheessa ollaan monien tärkeiden ratkaisujen äärellä. (Turunen, 2005, s. 145, s. 148, s. 167.) Kirkolla on mahdollisuus edistää nuorten osallisuutta tukemalla heidän yksilöllisyyttään ja osaamistaan, mutta miten kirkko vastaa nuorten aikuisten toiveisiin heidän ikävaiheessaan? (Haapiainen ym., 2020, s. 30).

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon haasteena on nuorten aikuisten vähäinen sitoutuminen seurakuntaan (Kohtaamisten kirkko, 2014, s. 10). Kirkon lapsi- ja nuorisotyö on tavoittanut lapsia, nuoria ja perheitä eri toimintojen kautta. Sillä ei kuitenkaan ole ollut yleistä johdonmukaista vaikutusta aikuisiksi kasvavan nuoren kiinnittymisellä seurakuntaan ja kristilliseen uskoon. (Vappula, 2021, s. 189.) Kirkko voidaan nähdä nyky-yhteiskunnassa ihmisten turvallisuuden tarpeeseen vastaavana organisaationa. Siinä sen on nähty onnistuvan hyvin. Jos nuorten aikuisten elämä on tasapainossa eivätkä heidän tarpeensa painotu turvallisuuteen, on mielekkään toiminnan löytäminen haastavampaa. Kun tarpeita on monenlaisia, tulisi tarvelähtöiseen toimintaan panostaa. Mitä paremmin tarpeisiin vastataan, sitä helpompi toimintaan on tavoittaa osallistujia. (Pöyhönen, 2019, s. 208.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää 18–29-vuotiaiden nuorten aikuisten kokemuksia Haminan seurakunnassa. Tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa nuorten aikuisten toiveista ja odotuksista liittyen Haminan seurakuntaan. Vuonna 2021 nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen oli ajankohtaista Haminan seurakunnassa. Opinnäytetyön on nähty tukevan kehittämistyötä tuoden kohderyhmän oman äänen kuuluviin. Tulokset saatiin haastatteleamalla tutkimuksen aikana seurakunnan toiminnassa mukana olevia nuoria aikuisia, sekä heitä, jotka ovat aikanaan olleet mukana seurakunnan toiminnassa. On havaittu, että

nuorten aikuisten tavoittaminen on ollut haaste koko kirkossa. Mielenkiinto aiheeseen on herännyt opinnäytetyöntekijöiden omakohtaisten kokemusten kautta. Tutkimusta voi hyödyntää muissakin seurakunnissa, joissa halutaan tavoittaa nuoret aikuiset ja saada heidät kiinnittymään seurakuntaan.

2 SEURAKUNTA JA NUORET AIKUISET

2.1 Nuoret aikuiset ja kirkko

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon missio eli perustehtävä on edistää Jumalan valtakuntaa ja julistaa Jeesusta Kristusta maailman pelastajana (Ovet auki, 2020, s. 4). Missio on koko kirkon olemisen tapa, jolloin sen sosiaalieettinen vastuu, heikompien tukeminen ja evankeliumista kertominen kuuluvat kristilliseen elämään ja sen tarkoitus on vaikuttaa koko ihmiskunnan hyvinvointiin (Kaikkialta kaikkialle, 2018, s. 15–16). ”Ovet auki” on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuoteen 2026 asti. Sen mukaan kirkko kutsuu ja kulkee ihmisten mukana koko elämänkaaren ajan tukien osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Tavoitteena on, että seurakuntayhteys voidaan kokea voimavarana ja kirkon jäsenyys merkityksellisenä. (Ovet auki, 2020, s. 6.)

Suomalaiset ovat etäännyneet kirkosta viime vuosien aikana. Se näkyy esimerkiksi siinä, miten kirkon oppiin sekä jäsenyyteen suhtaudutaan ja miten toimintaan osallistutaan. Vuonna 2003 kirkon jäsenistä 41 % ei voinut edes ajatella kirkosta eroamista. Vuonna 2007 osuus oli 38 % ja vuonna 2011 vain 19 %. Kirkon mukaan hengellisyys ja usko ovat tärkeimmät syyt jäsenyyden taustalla. Kuitenkin kirkolliset toimitukset sekä kirkon ja seurakuntien tekemä auttamistyö ovat merkityksellisimpiä asioita kirkossa sen jäsenten mielestä. (Kohtaamisten kirkko, 2014, s. 10–13.) Suomessa 2000-luvulla usko kristinuskon opettamaan Jumalaan on heikentynyt. Samaan aikaan yksityinen uskonnonharjoitus on aktiivisempaa kuin mitä julkisesta osallistumisesta voisi päätellä. Usko ja uskonto eivät ole

häviämässä, vaan muuttamassa muotoaan ja tehneet jo jonkin aikaa muutosta yksilöllistymiskehityksen suuntaan. Kasvavassa määrin oppia ei pidetä uskonnon kohteena, vaan uskonnollinen kokemus puhuttelee ihmisiä. (Pessi & Grönlund, 2018, s 107–108.)

Yhteisöllisyyden merkitystä korostetaan monissa kirkon tulevaisuusdokumenteissa. Yhteisöllisyyden rakentaminen ja jäsenyyden vahvistaminen nähdään keskeisinä tulevaisuuden kannalta. Kuitenkin saman aikaisesti monille kirkko näyttäytyy etäisenä instituutiona. (Hytönen ym., 2020, s. 256.) Monien isosina toimivien nuorten käsitykset uskosta ja kirkosta pohjautuvat rippikoulussa saatuun seurakuntakokemukseen. Positiiviset kokemukset horisontaalisesta yhteisöstä, joka pohjautuu vuorovaikutukseen ja jossa jäsenet kokevat itsensä tärkeiksi, edesauttaa yhteisöllisyydentunteen kokemuksia myös kuvitellussa yhteisössä tulevaisuudessa. Rippikoulu on monille ensimmäinen kerta, kun seurakunta muuttuu kuvitellusta yhteisöstä horisontaaliseksi yhteisöksi. Ilman horisontaalista yhteisöä, voi kirkko jäädä sen jäsenilleen vieraaksi. (Porkka, 2021, s. 148, s. 155.)

Nuorilla henkilökohtainen uskonnollinen pohdinta ja etsintä ovat vahvaa ja heillä on kaipuuta yhteisöllisyyteen. Monelle uskonto liittyy kuitenkin yhä enemmän "muihin", sen sijaan, että se liittyisi "minuun" tai "meihin". (Tervo-Niemelä, 2021, s. 7.) Kirkon jäsenyyden nähdään antavan tiettyjä etuja eri elämänvaiheisiin (Hytönen ym., 2020, s. 256). Euroopassa kristillisten kirkkojen rooli elämänkaaren juhlissa, kuten kasteessa sekä avioliittoon ja hautaan siunaamisessa on ollut merkittävä. Suomessa evankelis-luterilainen kirkko on rakentunut sen varaan, että näissä juhlahetkissä voidaan kohdata kirkon aktiivisten jäsenten lisäksi heitä, jotka kuuluvat kirkkoon nimellisesti. (Salomäki, 2021, s. 10.) Nuorempia sukupolvia tällainen muodollisuus ei kuitenkaan enää puhuttele (Hytönen ym., 2020, s. 256).

Kansainvälisten kristillisten nuorisotyöntutkimusten mukaan yhteisöllisyys ja asioiden jakaminen ovat asioita, joista nuoret aikuiset ovat kiinnostuneita. Niitä on kuitenkin vaikea löytää perinteisten kirkkojen tälle kohderyhmälle suunnatusta toiminnasta. Hollannissa ja Englannissa tapahtunut kehitys osoittaa sen, että

myös Suomessa olisi tärkeää tarjota nuorille aikuisille yhteisöjä, joissa he voisivat kokea olonsa tärkeäksi ja tervetulleiksi. Jos kirkko ei tee sitä, yhteisöt muodostuvat kirkon ulkopuolelle. (Porkka, 2021, s. 149–150.) On tutkittu, että yksilöt voivat kokea uskonnollisuuttaan ja elää arvojensa mukaista elämää myös muualla kuin uskonnollisten yhteisöiden toiminnassa tai julkisessa osallistumisessa. Kun omaa uskonnollisuutta tai arvoja voidaan toteuttaa, pohtia ja etsiä myös uskonnollisten yhteisöjen ulkopuolella, se horjuttaa kirkon kuvaa ainutlaatuisena vastaajana näihin kysymyksiin. (Pessi & Grönlund, 2018, s. 110.) Pelkkä yhteisöllisyyden tunteminen kirkossa ei usein riitä tavoittamaan nuoria aikuisia. Nuoret sukupolvet tarkastelevat jäsenyyttään oman ajattelumaailmansa ja arvojensa kautta. Jos kirkko ei ole linjassa niiden kanssa, on kynnys erota kirkosta alhainen. (Tervo-Niemelä, 2018, s. 144.)

2.2 Nuori aikuisuus ikävaiheena

Nuorisolain (L 1285/2016) mukaan nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. Tässä opinnäytetyössä nuoret aikuiset on määritelty 18–29-vuotiaiksi. Kirkon näkökulmasta nuoret aikuiset ovat niitä, joita seurakuntien nuorisotyö ei enää tavoita (Hauta-Aho & Tornivaara, 2009, s. 12). Nuorten aikuisten elämäntilanteet ovat moninaiset. Näihin ikävuosiin voi sisältyä työtä, opiskelua ja oman elämän suunnan etsimistä. Myös esimerkiksi varusmiespalvelus tai vanhempainvapaa voivat koskettaa tätä ikäluokkaa. (Polku, 2021, s. 60.) Mielen seestymisen on todettu alkavan täysi-ikäisyyden kynnyksellä. Yllättävät elämäntapahtumat voivat kuitenkin kasvattaa nuorta nopeastikin. Nuoret aikuiset suuntaavat elämäänsä jo itsenäisemmin. Heidän tulevaisuuden suunnitelmansa ovat asiallisempia ja järkiperäisempiä kuin aikaisemmin. (Turunen, 2005, s. 135–136.)

Aikuisuutta ei ole helppo määritellä. Aikuisuuden kynnyksellä elämää katsotaan kirkkaammin, vaikkakin vielä nuorekkaalla kepeydellä. Jatkuvan huolen tulevaisuudesta ei nähdä kuuluvan vielä nuoren aikuisen kokemuksiin. Nuori voi kuitenkin kokea mahdolliset epäonnistumiset vielä hyvinkin kokonaisvaltaisesti. Monipuoliset tunteet johtuvat usein siitä, että aukeava maailma on vielä tuntematon. Sielunelämä on yksilöllistä, mutta tavallisesti nuoruuden kuohuntavaiheeseen

verrattuna jo ehyempää. Itsenäisyyden löytäminen vaatii aikuistuvulta nuorelta työtä sosiaalisten arvostuspaineiden alla. Nuori kaipaakin tilaa etsiä itseään. Elämän suunnan etsiminen pitää sisällään mahdollisuuksien tunnustelua ja lopulta joidenkin tehtävien omaksumista. (Turunen, 2005, s. 136, s. 138, s. 159.)

Työelämään siirtyessään nuori aikuinen kohtaa jälleen uusia virikkeitä sosiaalisista ympäristöistä. Näiden kautta ihminen rakentaa omia persoonallisia valmiuksiaan. Persoonallisuuden muodostumiseen vaikuttavat jo henkilökohtaisemmat kokemukset kuin aikaisemmin elämässä. On todettu, ettei ihminen kehity ilman sosiaalisia yhteyksiä. Aikuistuessa näiden virikkeiden äärelle hakeutuminen on omaehtoista. Sosiaaliset suhteet laajentavat myös nuoren aikuisen yhteiskunnallista todellisuudentajua. Nuoren aikuisen suhteessa ympäristöön voidaan havaita vielä epävarmuutta, sillä omakuva on edelleen kehittymässä. Hyväksytyksi tulemisen kokemus on tärkeä ja siihen vaikuttavat nuoren aikaisemmat kokemukset. (Turunen, 2005, s. 146, s. 159.)

Nuorten aikuisten suurten muutosten ikävaihe koskettaa myös heidän uskonnollisuuttaan. Tutkimusten mukaan uskonnollisuus heikkenee nuorten siirtyessä nuorten aikuisten ikävaiheeseen. Tämä näyttäytyy kaikkein vähiten uskonnollisena ikäryhmänä, mikä johtaa herkästi nuorten aikuisten etäännyntymiseen uskonnollisesta toiminnasta. Uskonnollisuuden heikkenemistä tukevat tilastot siitä, että nuoria aikuisia eroaa kirkosta selkeänä enemmistönä. Vaikka uskonnollisuutta voidaan tarkastella myös ikävaiheiden mukaan, uudet tutkimukset eivät osoita, että uskonnollisuuden lisääntymistä olisi havaittavissa yleisellä tasolla. Ikäryhmien uskonnollisiin eroihin vaikuttavat keskeisesti sukupolvien väliset muutokset ja eri ajassa kasvaminen. Nykyisin nuoret ovat vähemmän uskonnollisia kuin mitä nuoret ihmiset ovat olleet aikaisemmin. (Tervo-Niemelä, 2018, s. 141, s. 146–147.)

2.3 Nuorille aikuisille suunnattu toiminta kirkossa

Nuoruudessa ja varhaisessa aikuisiässä yksilöiden arvot vakiintuvat. Yhteiskunnan muuttuessa ihmisten elinympäristö muuttuu, jonka vuoksi eri sukupolvet ovat

kasvaneet moninaisissa elinolosuhteissa. Sukupolvisesta siirtymisestä puhutaan, kun elinolosuhteiden muutokset vaikuttavat yhteiskunnallisiin arvoihin. Vuosien 2016–2019 kirkon nelivuotiskertomuksessa havaittiin, että suurimmat arvomuutokset sukupolvissa näkyivät uskontoon suhtautumisessa. Uskonnon merkitys on merkittävästi heikentynyt, kun tarkastellaan nuorempia sukupolvia. Alle joka viides 1980–1989 vuosina syntynyt suomalainen piti tutkimuksen mukaan uskontoa tärkeänä. 1990–1999 syntyneistä enää neljännes piti itseään uskonnollisena. (Ketola, 2020, s. 13, s. 17, s. 38–44.)

Isostoiminta on merkittävä osa suomalaista rippikoulua. Isosilla tarkoitetaan rippikoulun ryhmänohjaajia. He ovat konfirmoituja nuoria, jotka ovat käyneet isoskoulutuksen seurakunnassa. (Suomen ev.lut.kirkko, i.a.) Vuoden 2016 isostoiminnan linjauksessa ”Isoja ihmeitä”, kysyttiin, onko seurakuntalaisen vastuun huippukohta isosena toimiminen. Aikuistuvan nuoren voi olla haastavaa nähdä seurakunta kutsuvana yhteisönä. Linjauksen mukaan on tärkeää selvittää, millaiseksi nuoret aikuiset kokevat seurakuntansa. (Isoja ihmeitä, 2016, s. 68.) Nuorten aikuisten ryhmä ei meinaa löytää paikkaansa toimialojen välillä. Nuorisotyössä olisi välttämättömyys katsoa tulevaisuuteen, jotta se tuottaisi positiivisia tuloksia myös nuorten aikuisten parissa tehtävässä työssä. Lisäksi kehittämistoiminnassa tarvitaan rohkeutta ja ennakkoluulotonta toimintaa yli työalajajojen. (Nuoret seurakuntalaisina, 2012, s. 48–49.)

Haasteet nuorten aikuisten osallisuudesta seurakunnassa tunnistetaan. Vuonna 2017 Kirkkohallitus sai kirkolliskokoukselta tehtäväkseen kehittää nuorten ja nuorten aikuisten osallisuutta paikallisseurakunnissa, hiippakunnissa sekä kokonaiskirkossa. Tämän seurauksena vuonna 2019 päätettiin kirkkojärjestykseen tulevasta lisäyksestä, joka koskee nuorten vaikuttajaryhmää. Vaikuttajaryhmät koostuvat alle 29-vuotiaista konfirmoiduista nuorista. Heidän tehtävänä on osallistua seurakunnan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, sekä olla mukana valmisteluja ja päätöksentekoa koskevissa asioissa. (Haapiainen ym., 2020, s. 30.)

Lähes kaksi kolmesta isosena toimivasta nuoresta sanoo haluavansa jatkaa seurakunnan toiminnassa vielä sittenkin, kun he eivät ole enää isosia. Luterilaiset

seurakunnat eivät näytä vastaavan tähän toiveeseen kovin laajasti. Paikallisseurakuntien jumalanpalveluselämä ei tavoita nuorten kiinnostusta. Tämä voi johdattaa yhteisöstä irtaantumiseen. Tutkitusti useita vuosia isosena toimineista joka kymmenes oli eronnut kirkosta ennen 26 ikävuotta. Jos nuorten oma kokemusmaailma eroaa kirkosta eikä seurakunta tarjoa hyvää yhteisöä, etäännyttää se herkästi nuoria aikuisia kirkosta. (Porkka, 2021, s. 149.) Timo Pöyhönen (2019, s. 24) on todennut, ettei aikuisten seurakunta-aktiivisuuden lasku ole yllättävää, sillä useassa seurakunnassa aikuistoiminta on vähäistä ja sen laatu on puutteellista. Myös Katri Vappula (2021, s. 190) korostaa, että olisi tärkeä selvittää nuorilta aikuisilta itseltään syitä siihen, miksi yhteys seurakuntaan ohenee ihmisen kasvaessa lapsuudesta ja nuoruudesta aikuisiksi ja miten asia voisi muuttua. Mikä saisi nuoren kasvaessaan aikuiseksi pitämään seurakunnan toimintaa merkityksellisenä?

Tulevaisuuden kannalta merkittävää on havaita se, että kirkkoon kuuluminen on vähäisintä 26–32-vuotiailla (Porkka, 2017, s. 157). Nuorten aikuisten kiinnittymisellä seurakuntaan on laajempiakin vaikutuksia kuin kohderyhmän itseensä liittyviä huomioita. On yleistä, että aikuisina perustetaan perhe. Kun kohderyhmän jäsenyys kirkossa vähenee, myös kastettujen määrä suhteessa syntyvyyteen laskee. Se näkyy tilastoissa, sillä vuonna 2000 prosenttiosuus kastettujen määrästä oli 89 %, vuonna 2010 osuus oli 79 % ja vuonna 2019 enää 62 %. (Vappula, 2021, s.190.)

3 NUORTEN AIKUISTEN YHTEISÖLLISYYS, OSALLISUUS JA HENGELLSYYS SEURAKUNNASSA

3.1 Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyyden käsite on laaja. Se sisältää fyysisen ja paikallisen ilmiön, mutta myös sosiaalisen ulottuvuuden. Sosiaalisissa suhteissa yhteisöllisyyttä rakennetaan ja ylläpidetään. Yhteisöön ihminen voi kuulua tietämättään, mutta yhteisöllisyyden eteen tarvitaan vastavuoroista työtä. (Thitz, 2013, s. 23–24.) Tärkeää yhteisöllisyydessä on emotionaalinen kokemus kuulumisesta yhteisöön. Se edellyttää vuorovaikutusta ja yhteisöllistä suhdetta jäsenten välillä. Pelkkä yhteenkuuluvuuden tunne ei kuitenkaan saa aikaan yhteisöllistä suhdetta. Tunteen pitää johdattaa ihmiset vastavuoroiseen toimintaan. Yhteenkuuluvuuden taustalla vaikuttavat vahvasti yhteiset kokemukset ja näkemykset moraalisisista asioista. Émilie Durkheimin klassisen uskontososiologisen teorian mukaan sosiaalinen ja moraalinen yhteenkuuluvuudentunne muodostuvat yhteisissä rituaaleissa. Modernissa yhteiskunnassa yhteisöllisten suhteiden asema heikkenee ja kehitys tuo mukanaan uudenlaisia sosiaalisia suhteita. (Aro, 2011, s. 38, s. 40–41, s. 44.)

Modernissa yhteiskunnassa yksilöllisiä elämäntapoja korostetaan. Se aiheuttaa haluttomuutta sopeutua yhteisöllisen elämän yhdenmukaisuuden vaatimukseen. Kuitenkin yhteisöt ja niiden mahdollistama yhteenkuuluvuuden tunne ovat edelleen ihmisille merkittäviä asioita ja kaipuun kohteita. Yhteisöihin kuulumisen syynä voi olla yksinomaan halu olla vuorovaikutuksessa samoja mielenkiinnonkohteita jakavien ihmisten kanssa. Kuitenkin samaan aikaan niissä rakennetaan lojaalisuuteen perustuvia suhteita sekä jaetaan neuvoja, jolloin yhteisöt voivat muodostua paljon merkityksellisemmiksi. (Aro, 2011, s. 52–53.)

Yhteisöllisyys käsitteenä määrittelee kirkkoa ja seurakuntia monin tavoin. Kirkko on hengellinen yhteisö. Sen olemus rakentuu Raamatun teologisista lähtökohdista, joka kehottaa keskinäiseen huolenpitoon, rakkauteen ja yhteisen hyvän jakamiseen. (Porkka, 2021, s. 147.) Yhteyttä ja osallisuutta pidettiin kirkon tunnusmerkkeinä jo varhaiskirkon alkuajoilta. Ne rakentuvat suhteessa Jumalaan sekä

suhteessa toisiin ihmisiin. Kristittyjen yhteen kokoontuminen ei kuitenkaan tee kirkosta kirkkoa. Se edellyttää osallisuutta myös sakramenteista, Raamatun sanasta ja kirkon hengellisestä elämästä. Kirkon tehtävän toteuttaminen kuuluu jokaiselle seurakuntalaiselle yhteisen pappisuuden kautta. Seurakuntalaisten näkökulmasta katsottuna yhteinen pappuus toteutuu vapaaehtoistoimintana, hallinnon luottamushenkilötoimintana sekä arjen kristillisyyttä toteuttavana seurakuntalaisuutena. (Thitz, 2013, s. 37–39, s. 46.)

3.2 Osallisuus

Osallisuus on suhdekäsite, joka kuvaa yksilön tai ryhmän kokonaisuuden välistä sidosta. Sen kautta voidaan käsitellä esimerkiksi yhteenkuuluvuutta, yhteisöllisyyttä, jäsenyyttä ja hyväksytyksi tai arvostetuksi tulemistä. Sosiaalisessa osallisuudessa toimijoiden välille pyritään luomaan luottamusta, yhteenkuuluvuutta ja halua toimia yhdessä. Poliittisesta osallisuudesta puhuttaessa tarkoitetaan päätöksentekoa ja vaikuttamista. (Kiilakoski, 2017, s. 90–91.) Suomen kielessä osallisuus ymmärretään osallistumisena laajempänä käsitteenä. Sen nähdään vaativan enemmän omakohtaista sitoutumista. Jotta osallisuuden kokemus rakentuu, se vaatii mahdollisuutta sitoutua toimimaan yhteiseksi hyväksi, yhteisen tietämyksen jakamista sekä asioihin vaikuttamista. Erityisesti nuorten ryhmien osallisuudessa korostetaan muutoksen aikaansaamista nuoren omassa elämässä ja ympäristössä. Osallisuus vahvistaa nuoren kokemusta omasta kyvykkyydestään vaikuttaa ja toimia yhteiskunnassa. (Thitz, 2013, s. 28–29.)

Osallisuus heijastuu vahvasti hyvinvointiin. Positiiviset osallisuuden kokemukset voivat lisätä hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen sekä omiin mahdollisuuksiin. Osallisuutta voidaan edistää kohtaamalla ihminen kunnioittaen ja kategorisoimatta. On tärkeää etsiä ja löytää ne ihmiset, jotka eivät ole aktiivisia yhteisössä sekä saada heidät mukaan toimintaan. Osallisuuden kautta ihminen kokee itsensä merkitykselliseksi. Tullessaan kuulluksi, hän pystyy vaikuttamaan yhteisön asioiden lisäksi myös oman elämänsä kulkuun. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2021.)

Teologisessa historiassa osallisuudella tarkoitettiin ihmisten mahdollisuutta olla osallisena Jumalasta tai Jeesuksesta osana kristillistä elämäntapaa (Kiilakoski, 2017, s. 88). Osallisuuden näkökulmasta katsottuna kirkko voidaan nähdä osallisuuden yhteisönä, jossa työntekijät ja seurakuntalaiset toimivat yhdessä. Kirkko on myös osa verkostoa, jossa se työyhteisönä tekee monialaista yhteistyötä. (Porkka, 2021, s. 147.) Vahva osallisuuden tavoittaminen tapahtuu ajan kanssa. Se vaatii ympärilleen osallisuutta tukevan toimintakulttuurin. On tärkeää tiedostaa, että osallisuus vahvistuu asteittain, jotta voidaan välttyä näennäisosallisuudelta. Sillä tarkoitetaan vaikuttamismahdollisuuden antamista, joka ei kuitenkaan toteudu päätösvaiheessa. (Huomo, 2018, s. 82.)

Työntekijän asenne on keskeinen osallisuuden toteutumisessa. Se antaa myös mahdollisuuden kulkea kohti osallisuutta tukevaa toimintakulttuuria. Työntekijän tasavertainen, kuunteleva ja mahdollistava asenne edistää osallisuutta. Vahvassa osallisuudessa työntekijä siirtyy kannustajan rooliin. Hän huolehtii resursseista ja seurakuntalaisten jaksamisesta sekä innostaa seurakuntalaisia toimimaan aktiivisesti. Kokemus osalliseksi tulemisesta ei edellytä aktiivista toimintaa. Mahdollisuuden antaminen kuitenkin edistää osallisuutta. Myös pelkkä läsnäolon osoittaminen voi saada aikaan osallisuuden tunteen. Kokemus osallisuudesta ei ole sidottu aikaan, vaan siitä voi tulla osa yksilöä. Seurakunnassa osallisuus voi toteutua esimerkiksi osallisuutena seurakunnan toiminnassa ja vaikuttamismahdolluuksina seurakunnan rakenteissa sekä luottamustehtävissä. (Huomo, 2018, s. 79, s. 82–84.)

3.3 Hengellisyys

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon mukaan spiritualiteetti korostaa hengellisen elämän, kasvun ja hengellisen havahtumisen merkitystä kirkossa. Spiritualiteetilla tarkoitetaan hengellisyyttä ja hengellistä elämää. Osana hengellistä elämää voi olla uskon käytännöllinen harjoittaminen. Siihen voivat kuulua messuun osallistuminen, hiljaisuus, mietiskely, rukous- ja hartaushetket, hengellinen laulaminen, retriitit, Raamatun lukeminen, rukous ja yhteys toisiin uskoviin. (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.-a).

Laajemmin ymmärrettynä spiritualiteetti on lähellä suomen kielen henkisyiden käsitettä, mutta se on myös paljon enemmän. Monien teorioiden mukaan spiritualiteetti voidaan nähdä yhdeksi keskeiseksi yksilön kehityksen alueeksi ja siihen voidaan liittää elämän tarkoituksen etsintä, osallisuuden kokemus sekä yhteydet toisiin ihmisiin sekä pyhään. Teorioiden kautta spiritualiteetilla ja uskonnollisuudella ajatellaan olevan biologinen tai fysiologinen perusta. (Porkka & Valtonen, 2021, s. 119.)

Englantilainen tutkija David Hay määrittelee spiritualiteetin tietoisuudeksi siitä, että on olemassa jotain muutakin kuin arkitodellisuus. Lisäksi Hayn mukaan uskonto on eräs spiritualiteetin kulttuurisidonnainen ilmenemismuoto. Spiritualiteetti voidaan ymmärtää herkkyytenä nähdä arkipäiväisten asioiden syvempi merkitys, jolloin se ei merkitse herkkyyttä jollekin yliluonnolliselle. Se voi olla myös herkkyyttä uskonnollisille symboleille ja riiteille. (Porkka & Valtonen, 2021, s. 120.)

Julkisessa keskustelussa spirituaalisen ja uskonnollisen hyvinvoinnin vaikutusta on voitu pitää jyrkästikin kielteisenä. Erilaiset tutkimukset osoittavat sillä olevan monia ihmisen hyvinvointiin liittyviä myönteisiä vaikutuksia, että lasten ja nuorten kasvuun vaikuttavat uskonnollisuuden ja spiritualiteetin kehittyminen. (Porkka & Valtonen, 2021, s. 127.) Myönteiset kokemukset uskonnollisesta yhteisöstä sekä vanhemman turvallinen esimerkki varhaislapsuuden aikana ovat ratkaisevan tärkeitä nuoren uskonnollisuuden kehittämisessä (Porkka, 2019, s. 29).

Seurakunnan jäsenyys voidaan kokea hyvin eri tavoin. Voidaan puhua muodollisesta jäsenyydestä, jolla kuvataan virallista jäsenyyttä. Voidaan puhua myös yhteisöllisestä jäsenyydestä, jolloin yhteisön normit määrittelevät jäsenyyttä. Yksilöllinen tapa määrittää jäsenyyttä ilmenee kokemuksellisesti ja katsomuksellisesti uskonnollisen identiteetin perusteella. Nämä eri tulokulmat vaikuttavat jäsenyyden määrittelyyn. (Hovi, 2018, s. 220.)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tutkimuksen tarkoituksena on ollut selvittää 18–29-vuotiaiden nuorten aikuisten kokemuksia Haminan seurakunnassa. Tutkimuksen tavoitteena on ollut saada tietoa nuorten aikuisten toiveista ja odotuksista liittyen Haminan seurakuntaan. Tutkimuksen kohderyhmäksi ovat valikoituneet ne nuoret aikuiset, jotka tutkimuksen aikana joko ovat olleet parhaillaan mukana seurakunnan toiminnassa tai olivat aikanaan olleet seurakunnan toiminnassa, mutta jättäytyneet siitä pois.

Tutkimuskysymykset, jotka ovat ohjanneet opinnäytetyötä ovat:

1. Minkälaisia kokemuksia nuorilla aikuisilla on seurakunnan toiminnasta?
2. Millaisia toiveita ja odotuksia nuorilla aikuisilla on liittyen Haminan seurakuntaan?

Vuonna 2021 nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen oli ajankohtaista Haminan seurakunnassa. Aikuistyön johtajalle oli linjattuna yhdeksi osa-alueeksi nuorille aikuisille suunnattu toiminta. Tällöin nuorille aikuisille suunnattu toiminta määriteltiin kuulumaan aikuistyön työalaan. Haminan seurakunnassa nähtiin opinnäytetyön aihe tarpeellisenä ja ajankohtaisena. Sen ajateltiin tuovan kohderyhmän ääni kuuluviin ja tukevan Haminan seurakunnan kehittämistoimintaa. (Jaana Kivekäs, seurakuntapastori, henkilökohtainen tiedonanto 20.11.2020.)

Alkuperäisesti haastatteluryhmiä suunniteltiin otettavan tutkimukseen kolme, joista viimeinen olisi ollut nuorten aikuisten ryhmä, jota Haminan seurakunnan toiminta ei ole tavoittanut. Opinnäytetyöprosessin kannalta arvioitiin, että kolmannen ryhmän ottaminen mukaan tutkimukseen olisi tehnyt työstä liian laajan. Lisäksi siihen arvioitiin tarvittavan yhteistyötä toisen paikallisen tahon kanssa, jotta kohderyhmään kuuluvia henkilöitä olisi tavoitettu. Aineiston keruu ja aineiston analyysi olisi pitänyt suunnitella eri tavoin kuin kahden tutkimukseen valitun ryhmän osalta. Opinnäytetyötä ohjaavien opettajien ja työelämäyhteistyötahon yhteyshenkilön kanssa yhdessä sovittiin kolmannen ryhmän jättämisestä tutkimuksesta pois. Lisäksi ennakoitiin kahdesta ryhmästä saatujen tulosten olevan riittäviä tavoitteiden saavuttamiseksi.

5 TYÖELÄMÄYHTEISTYÖKUMPPANINA HAMINAN SEURAKUNTA

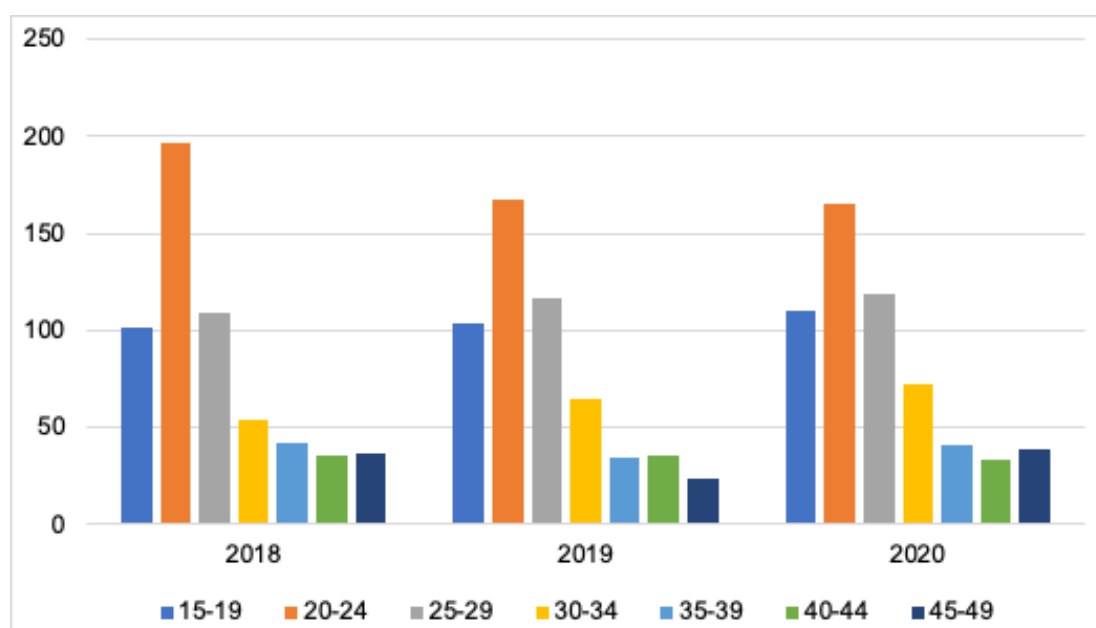
Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Haminan seurakunnan kanssa. Haminan ja Vehkalahten seurakunnat liittyivät yhteen Hamina-Vehkalahten seurakunnaksi vuonna 2004. Virolahden ja Miehikkälän seurakunnat taas muodostivat vuonna 2007 uuden Virolahden seurakunnan. Vuonna 2010 Hamina-Vehkalahten ja Virolahden seurakunnat liittyivät yhdeksi Haminan seurakunnaksi. (Rajala ym., 2013, s. 82.)

Haminan seurakunta pyrkii toteuttamaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tehtävää ja kuvaa toimintaympäristöään moninaiseksi. Tutkimuksen mukaan alueen asukkailla on merkittävästi toisistaan poikkeavia käsityksiä arvoista, hyvästä elämästä ja kirkkosuhteesta, jolloin seurakunnan jäsenyydellä ei ole itsestään selvää merkitystä ihmisten elämässä. Haminan seurakunta korostaa arvoissaan ja perustehtävissään yhteisöllisyyden merkitystä ja sen vaalimista. (Haminan seurakunta, i.a.) Noin kaksi kolmesta Suomen evankelis-luterilaisesta seurakunnasta on laatinut oman strategiansa, joissa suurin osa on kuvannut toimintaympäristöanalyysin. Jäsenistön toiveita ja odotuksia seurakunnan toiminnasta on kuitenkin selvitetty harvoin. Kohtaaminen on kirkon toiminnassa keskeistä. Jumala toimii ihmisten kohtaamisten välillä. Kohtaamiset vahvistavat ihmisten yhteyttä seurakuntaan ja vaikuttavat ihmisten elämään monin tavoin. Kohdatuksi tuleminen edellyttää tilaa ja avoimuutta, jotta ihminen tulee kuulluksi hänen elämäntilanteessaan ajatustensa ja toiveidensa kanssa. (Kohtaamisen kirkko, 2014, s. 11, s. 20–21.)

Haminan seurakunnan jäsenmäärä on laskenut vuodesta 2000 vuoteen 2018 yhteensä 6488 jäsenellä. Vuoden 2018 aikana seurakunnasta erosi 249 jäsentä. Jäsenmäärän jatkuvaan laskuun vaikuttavat useammat tekijät, joita ovat muuttotappio, syntyvyyden voimakas lasku ja se, että kirkosta eroaa enemmän kuin sinne liittyy. Vähenevä jäsenmäärä määrittelee seurakunnan tulevaisuutta paikkakunnalla ja haastaa seurakuntaa tekemään muutoksia toimintaansa. Kiristyvää

tilanne ja muutokset seurakuntaelämän kulttuurissa laittavat seurakunnan näkemään kuitenkin myös mahdollisuuksia tulevaisuuden toiminnassa. (Tanska, 2018, s. 1.)

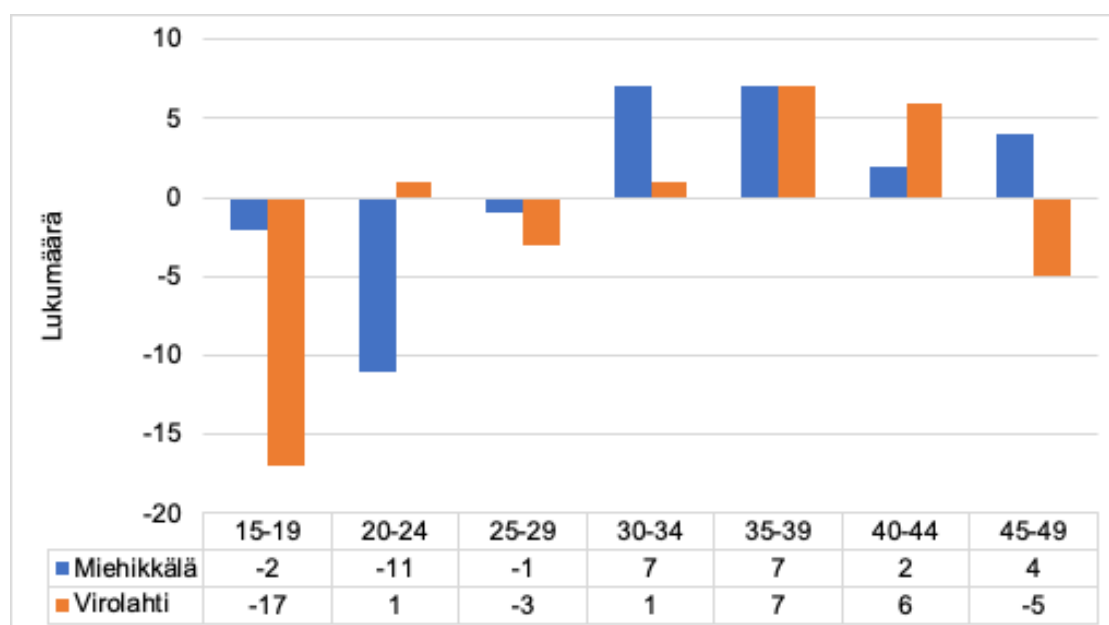
Paikkakunnalta pois muuttaminen kohdistuu erityisesti nuoriin aikuisiin. Kuviossa 1 on tarkasteltu 15–49-vuotiaiden lähtömuuttoa Haminasta vuosina 2018–2020. Viime vuosina muuttoliikennettä on tapahtunut usein ikävuosina 15–29, mutta erityisen merkittävästi ikävuosina 20–24. Vuonna 2018 Haminasta pois muuttaneita 20–24-vuotiaita oli 197, vuonna 2019 heitä oli 168 ja vuonna 2020 heitä oli 165 asukasta. Vaikka tulomuuttoakin Haminaan tapahtuu, ei sen osuus nuorten aikuisten ikäryhmässä ole merkittävä. Tilastokeskuksen mukaan 15–19-vuotiaissa vuoden 2020 nettomuutto on ollut –52. Vastaavasti 20–24-vuotiaiden ikäryhmässä nettomuutto oli myös tappiollinen, lukeman ollessa –45 asukasta. (Tilastokeskus, i.a.)

Kuvio 1. Haminan kaupungin lähtömuutto ikäryhmittäin vuosina 2018–2020, frekvenssinä (f). (Tilastokeskus, i.a.)

Samansuuntaista muuttoliikettä on nähtävissä myös Haminan seurakunnan kappeliseurakunnissa. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 2) on tarkasteltu vuoden 2020 muuttoliikennettä Miehikkälässä ja Virolahdella. Kuvioista voidaan nähdä, että

pois muuttamista on tapahtunut eniten myös näillä alueilla nuorten aikuisten ikäryhmissä. Vuonna 2020 Miehikkälän muuttotappio oli 15–19-vuotiaissa kaksi asukasta ja 20–24-vuotiaissa 11 asukasta. Virolahdella 15–19-vuotiaiden ikäryhmässä muuttotappiota on tullut merkittävästi, sillä nettomuuton lukema on –17 asukasta. Sen sijaan 20–24-vuotiaissa muutos ei ole merkittävä. Mielenkiintoinen havainto on, että vuonna 2020 kappeliseurakuntien alueella muuttotappiota ei juurikaan syntynyt enää nuorten aikuisten ikäryhmän jälkeen. (Tilastokeskus, i.a.-a.)

Kuvio 2. Miehikkälän ja Virolahden kuntien nettomuutto ikäryhmittäin vuonna 2020, frekvenssinä (f). (Tilastokeskus, i.a.-a.)

Maaliskuussa 2021 Haminan seurakuntaan kuului 18 439 jäsentä. Heistä 20–29-vuotiaita oli 1345. (Suomen ev.lut. Kirkko, 2021.) Tarkasteltaessa kyseistä ikäryhmää huomataan, että heidän suhteellinen osuutensa seurakunnan jäsentilastossa on laskusuunnassa. Maaliskuussa 2019 ikäryhmään kuului 1411 jäsentä ja vuonna 2020 jäseniä oli 1355. (Suomen ev.lut. kirkko, 2020.) Toimintatilaston vuosiyhteenvedosta voidaan nähdä, että vuonna 2019 Haminan seurakunnassa erityisesti nuorille aikuisille (19–29-vuotiaille) oli suunnattu ainoastaan yksi tapahtuma. Tähän oli osallistunut kymmenen nuorta aikuista. (Suomen ev.lut. kirkko, 2019.) Vuonna 2018 kyseiselle ikäryhmälle oli suunnattu yksi tapahtuma, johon

oli osallistunut kaksi nuorta aikuista (Suomen ev.lut. kirkko, 2018). Kun järjestettävien tapahtumien määrää verrataan esimerkiksi nuoriin (15–18 vuotiaisiin) sekä aikuisiin (yli 29-vuotiaisiin), on ero huomattava. Vuonna 2019 nuorille suunnattuja tilaisuuksia järjestettiin 57 kappaletta ja aikuisille 87 kappaletta. Tilastoista ei käy ilmi, millä tavoin 19–29-vuotiaat ovat osallistuneet muihin seurakunnan tilaisuuksiin. (Suomen ev.lut. kirkko, 2019.) Seurakuntapastori Jaana Kivekkään (henkilökohtainen tiedonanto 9.3.2022) sähköpostiviestin mukaan nuorille aikuisille ei ole erikseen järjestetty toimintaa Haminan seurakunnassa, vaan heitä on ollut mukana joko aikuistyön toiminnassa tai nuorisotoiminnassa.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

6.1 Aineiston keruu

Tutkimuksen aineisto on kerätty laadullisena tutkimusmenetelmänä käyttäen fokusryhmähaastatteluja. Tutkimus on empiirinen, eli havaintoihin ja kokemuksiin perustuva. Laadullinen aineisto sopii opinnäytetyön tavoitteen saavuttamiseksi. Laadullisella tutkimuksella pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä ja annetaan tutkimushenkilöille mahdollisuus kertoa aihealueeseen liittyviä näkemyksiä ja merkityksiä. Laadullisen aineiston tavoite ei ole määrien selvittämisessä, vaan tutkittavan asian tai ilmiön ymmärtämisessä. (Juhila, i.a.) Fokusryhmähaastattelu on ennalta suunnitellun haastattelurungon pohjalta järjestetty ryhmäkeskustelutilaisuus, jossa tarkoitus on saada esille haastateltavien erilaiset näkemykset ja kokemukset (Mäntyranta & Kaila, 2008).

Tutkimukseen valikoituneet aineiston keruu- ja tutkimusmenetelmät ovat sovitettu yhteisessä keskustelussa opinnäytetyötä ohjaavan opettajan ja työelämäyhteistyötahon yhteyshenkilön kanssa. Tutkimuksen näkökulma on rajattu kokemuskökökulmaan, joka on ohjannut opinnäytetyöntekijöitä olemaan kiinnostuneita tut-

kittavien yksilöllisistä kokemuksista ja niiden saamista subjektiivisista merkityksistä. Kokemusnäkökulman lähtökohtana on pidetty tutkittavien kokemusten ymmärtämistä, ei selityksien tai objektiivisen tiedon antamista. (Jokinen, i.a.)

Fokusryhmähaastattelut järjestettiin kahdessa ryhmässä. Ensimmäiseen ryhmään oli kutsuttu tutkimuksen aikana parhaillaan Haminan seurakunnan toiminnassa mukana olevat nuoret aikuiset. Toiseen ryhmään oli kutsuttu aikanaan Haminan seurakunnan toiminnassa mukana olleita nuoria aikuisia, jotka olivat jättäytyneet pois toiminnasta. Haastateltavien tuli kuulua opinnäytetyössämme rajattuun nuorten aikuisten ikäryhmään, eli 18–29-vuotiaisiin. Osallistujien hakuilmoituksessa (Liite 1) kerrottiin, että paikkamäärä ryhmäkohtaisesti on rajattu kahdeksaan henkilöön. Hakuilmoitus jaettiin Haminan seurakunnan sosiaalisen median kanavissa. Opinnäytetyöprosessimme yhteyshenkilö Jaana Kivekäs Haminan seurakunnan työntekijänä otti vastaan haastatteluryhmään ilmoittautumiset. Seurakunnan julkaisun kautta ilmoittautuneita tuli viisi. Hyödynsimme haastateltavien hakemisessa toisen opinnäytetyöntekijän paikkakuntalaisuutta. Kuusi päivää ennen ilmoittautumisajan päättymistä yhteyshenkilömme pyysi, että käyttäisimme omia kontaktejamme, jotta haastatteluryhmät saataisiin täytettyä. Toinen meistä jakoi julkaisua omassa sosiaalisessa mediassaan ja oli yhteydessä yhteentoista henkilöön, jotka olivat olleet samaan aikaan mukana seurakunnan toiminnassa. Tätä kautta saatiin vielä kolme haastateltavaa mukaan. Kumpaankin ryhmään ilmoittautuneita tuli neljä. Ilmoittautumisajan päättymisen jälkeen ryhmäkoot arvioitiin riittäviksi, vaikka osallistujamäärät olivat puolet odotettua pienemmät. Ensimmäisen ryhmän osallistujat olivat iältään 18–19-vuotiaita ja toisen ryhmän osallistujat 27–28-vuotiaita. Molempiin ryhmiin osallistui naisia ja miehiä. Ikä- ja sukupuolitiedot saatiin osallistujilta itseltään.

Seurakunnan toiminnassa mukana oleminen on ollut osallistujien itsensä määriteltävissä oman subjektiivisen kokemuksen mukaan. Osallistujien hakuilmoitusta tehdessä on tiedostettu, että kokemukset voivat pohjautua erilaisiin käsityksiin. Arvioitiin, että sillä ei ole tutkimuksen kannalta merkitystä, koska tutkimuksen tekeminen on perustunut haastateltavien ajatusten ja kokemusten selvittämiseen. Laadullisessa tutkimuksessa henkilöiden subjektiivudelle on voitu antaa tilaa sekä

kuulla heidän henkilökohtaisia kokemuksiaan ja ajatuksiaan (Juhila, i.a.). Fokusryhmähaastatteluiden haastattelurunko (Liite 4) suunniteltiin niin, että sen kysymykset eivät tee osallistujista johtopäätöksiä, vaan antavat osallistujille mahdollisuuden määrittää lähtökohtiaan. Esimerkiksi: “Kuvaile, millä tavalla osallistut tällä hetkellä Haminan seurakunnan toimintaan?”

Kokemusnäkökulmaa ohjaavan tutkimuksen toteutuksessa on pidetty tärkeänä hyvän ja luottamuksellisen ilmapiirin rakentumista haastattelutilanteeseen, jolloin haastattelutilanteisiin on ollut tarkoituksenmukaista varata aikaa kiireettömyyden varmistamiseksi (Jokinen, i.a). Haastateltavien hakuilmoituksessa haastattelutilannetta mainostettiin rennoksi ryhmähaastatteluillaksi. Hakuilmoituksessa kerrottiin ryhmähaastattelun tarkoitus ja tavoite sekä tietojen keräämisestä ja suositukseen liittyvistä huomioista luottamuksellisuuden avaamiseksi. Haastateltaviin oltiin yhteydessä 12.9.2021 tekstiviestillä ennen tapaamista (Liite 2). Fokusryhmähaastattelut pidettiin Haminan seurakunnan tiloissa ensimmäiselle ryhmälle 13.9.2021 ja toiselle ryhmälle 14.9.2021. Molempiin iltoihin varattiin aikaa kolme tuntia. Suunnitteluvaiheessa Haminan seurakunnan kanssa oli sovittu, että Haminan seurakunta tarjoaa ruoat osallistujille tilaisuuden alussa. Yhteisiin ruokailuhetkiin käytettiin aikaa tunti. Haastatteluihin meni aikaa kummassakin ryhmässä noin 1,5 h. Haminan seurakunnan työntekijä Jaana Kivekäs osallistui yhdessä haastattelijoiden kanssa haastateltavien vastaanottoon ja yhteisiin ruokailuhetkiin tilaisuuksien alussa, mutta poistui paikalta haastattelujen ajaksi luottamuksellisen ilmapiirin vuoksi. Opinnäytetyöntekijät toimivat tilaisuudessa haastattelijoina.

Laadullisen tutkimuksen haastattelut ymmärretään vuorovaikutustilanteena. Siinä myös haastattelijalla on osuttua aineiston muotoutumiseen (Juhila, i.a). Fokusryhmähaastatteluiden haastattelurunkoon suunniteltiin kysymykset mahdollisimman kattaviksi ja eri asioita huomioiviksi. Tarkoituksena oli minimoida riski kysyä ennakkoon suunnittelemattomia kysymyksiä ja sen seurauksena mahdollisten johdattelevien kysymyksien tuomista haastatteluihin. Haastattelutilanne ohjeistettiin osallistujille niin, että haastattelijat antavat kysymysten kautta teemoja, joista osallistujat keskustelevat keskenään. Sama tieto menettelytavasta kerrot-

tiin jo hakuilmoituksessa. Kysymysten ja aiheiden tuomisen lisäksi haastattelijoiden rooli keskustelutilanteessa oli tarvittaessa kysyä, voisiko haastateltavat tarkentaa esille tullutta asiaa, muistuttaa annetuista teemoista ja luottamuksellisesta tilaisuudesta sekä varmistaa, että jokainen haastateltava saa puheenvuoron.

6.2 Aineiston käsittely ja analyysi

Haastattelutilanteen alussa haastattelurungon mukaisesti haastateltaville kerrottiin opinnäytetyötä ohjaavat tutkimuskysymykset, mutta suoraan niihin tutkittavia ei pyydetty vastaamaan. Aineiston analyysia varten haastattelutilanteet oli tallennettava sellaiseen muotoon, josta ne olivat myöhemmin analysoitavissa (Vuori, i.a.). Aineiston analyysia varten ryhmäkeskustelutilaisuuksien ääni tallennettiin. Haastattelujen tallennus tehtiin opinnäytetyöntekijöitä varten ja asiasta tiedotettiin osallistujille varhaisessa vaiheessa hakuilmoituksessa. Haastattelut nauhoitettiin kahdelle puhelinlaitteelle, jotka haastattelutilanteessa sijoitettiin vastakkaisille puolille tilaa äänien kuuluvuuden varmentamiseksi. Haastattelurunko oli jaettu kolmeen osioon. Jokaisen osion vaihtuessa, tallennukset lopetettiin ja aloitettiin uusi äänitys tallenteiden pilkkomiseksi. Ensimmäisen ryhmän haastattelun äänitallennusmateriaalia tuli yhteensä 1 h 26 min ja toisen ryhmän 1 h 34 min.

Aineiston hallitsemiseksi aineisto saatettiin tekstimuotoon litteroimalla eli sanasta sanaan kirjoittamalla se. Molempien haastatteluryhmien äänitallennukset olivat molempien opinnäytetyöntekijöiden omilla laitteilla. Opinnäytetyöntekijät jakoivat litterointityön niin, että toinen tekijöistä litteroi ensimmäisen haastatteluryhmän keskustelut äänitallenteelta ja toinen teki samoin toisen ryhmän osalta. Tutkimuseettisistä syistä aineisto anonymisoitiin. Aineistossa haastateltavat nimettiin kirjaimen mukaan (A, B, C, D, E, F, G ja H). Litteroitua aineistoa ensimmäisen ryhmän haastattelusta tuli 19 sivua ja toisen ryhmän haastattelusta 27 sivua (Fontti: Calibri (Leipäteksti), Fonttikoko: 12, Riviväli: 1).

Aineiston analyysiä lähdettiin tekemään aineistolähtöisesti. Siihen ohjasi tutkimuksen kokemusnäkökulma. Myös aineiston analyysin lähtökohtana pidettiin tut-

kittavien äänen ja näkökulmien esiin tuomista. (Jokinen, i.a.) Aineiston analyysimenetelmäksi valikoitui teemoittelu, jonka avulla aineistosta saatiin esiin keskeisiä asiakokonaisuuksia ja usein esiintyviä tyypillisiä piirteitä. Aineiston teemojen käsittelyn yhteydessä on ollut tyypillistä esittää aineistosta nostettuja sitaatteja teemoittelujen havainnollistamiseksi, mikä toteutettiin myös tässä opinnäytetyössä (Juhila, i.a-a.)

Aineiston teemoittelun vaiheessa haastateltaville keksityt kirjaimet peitenimiksi eivät siirtyneet kommenttien mukana aineistoon. Sen ei arvioitu olevan tulosten esityksen kannalta oleellista. Aineistossa haastateltaviin liittyvistä ominaisuuksista iällä koettiin olevan merkitystä. Tuloksia on kerrottu ikäjakauman mukaisesti silloin, kun sillä on havaittu olevan merkitystä.

Aineiston analyysissa käytettiin koodaamista. Sillä tarkoitetaan aineiston järjestämistä ja luokittelua ennen varsinaisen analyysin tekemistä. Koodatessa litteroidun aineiston osia yhdistetään ja erotetaan erilaisten ominaisuuksien mukaan. Aineistoa yksinkertaistetaan tuottamalla pääotsikoiden alle hienojakoisempia alaluokkia. Luokat ja alaluokat muodostuvat koodausprosessin aikana, kun aineistosta saadaan esiin uusia puolia. Runsaasta aineistosta löytyy paljon koodattavaa, minkä vuoksi tutkijan tekemät valinnat vaikuttavat lopputulokseen. Tutkimuskysymykset ohjasivat koodaamista ja teemoittelu kohdistui aineiston sisällöllisiin aiheisiin. (Juhila, i.a.-b.) Tässä tutkimuksessa koodaaminen tapahtui värejä käyttäen. Litteroidusta tekstistä eroteltiin värien avulla yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Poimitut aiheet alkoivat muodostaa teemoja. Asioita ei kuitenkaan teemoiteltu tutkimuskysymysten mukaan. Lopulta teemat muodostuivat niin, että niiden sisällä olevat asiat vastaavat molempiin tutkimuskysymyksiin. Kuviossa 3 on esitetty teemoittelun ensimmäinen vaihe.

Seurakunnan paikka nuorten aikuisten elämässä Haminan seurakunnassa	Nuorten aikuisten tavoittaminen Haminan seurakunnassa	Vanhojen toimintojen palauttaminen, laajentaminen ja uusien kehittäminen
<ul style="list-style-type: none"> •Lähtökohdat •Osallistuminen seurakunnan toimintaan •Koettu merkitys (yhteisöllisyys, osallisuus, hengellisyys) •Mitä nuoret aikuiset ajattelevat seurakunnan antavan heille? 	<ul style="list-style-type: none"> •Nuorten aikuisten tulevaisuudennäky •Työntekijöiden kohtaamisen merkitys •Viesintä •Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> •Toivottu, mutta hiipunut toiminta •Nuorten aikuisten monipuoliset toiveet •Nuorten aikuisten kokemat haasteet •Seurakunnan toimintojen rajallisuus

Kuvio 3. Teemoittelun ensimmäinen vaihe

Prosessin aikana litteroidusta aineistosta on siirretty sitaatteja teemojen alle. Koodauksen tuottamat luokat ja alaluokat ovat tutkijoiden nimeämiä, eikä niiden ole tarkoitus löytyä aineistosta sellaisinaan (Juhila, i.a.-b). Koodaamisen ja ensimmäisen teemoittelun jälkeen aineistosta ei korostunut keskeisimmät asiat ja runko muistutti liikaa haastattelurunkoa. Tässä vaiheessa teemat eivät merkittävästi muuttuneet, mutta niiden sisällöt koottiin uudella tavalla analysoimalla aineistoa aineistolähtöisemmin. Kuviossa 4 on esitetty, millä tavoin teemoittelun otsikot muuttuivat toisessa vaiheessa.

Rippikoulu ja isostoiminta ovat keskiössä nuorten aikuisten ajatuksissa	Nuorten aikuisten tavoittaminen Haminan seurakunnassa	Haminan seurakunnan toimintaan kaivataan vanhojen toimintojen palauttamista ja laajentamista sekä uusien kehittämistä
<ul style="list-style-type: none"> •Kiinnostus seurakunnan toimintaan on herännyt rippikoulussa •Seurakunnan ja muiden nuorisotoimintaa järjestävien eroavaisuudet (yhteisöllisyys, hengellisyys) •Mitä nuoret aikuiset ajattelevat seurakunnan antavan heille? •Nuorisotoiminnasta ei muodostu jatkuvuutta nuorten aikuisten osallisuudelle seurakunnassa (nuoremmat nuoret aikuiset osallistuu toimintaa, vanhemmat eivät enää koe toimintaa sopivaksi) 	<ul style="list-style-type: none"> •Nuorten aikuisten tulevaisuudennäky •Työntekijöiden kohtaamisen merkitys •Viesintä •Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> •Toivottu, mutta hiipunut toiminta •Nuorten aikuisten monipuoliset toiveet •Nuorten aikuisten kokemat haasteet •Seurakunnan toimintojen rajallisuus

Kuvio 4. Teemoittelun toinen vaihe

Tutkijoiden tekemä jäsenystyö elävöittää aineistoa ja tekee siitä joustavamman. Koodauksen edetessä teemat muotoutuvat ja voivat ryhmittä uudelleen. (Juhila, i.a.-b.) Aineistoa analysoitiin edelleen entistä aineistolähtöisemmin, jolloin teemoiksi saatiin selkeämmin aineistosta nousseita havaintoja. Aineiston sijoitteluun ja alateemoille annettiin myös paikkoja, joka rikkoi haastattelunomaista runkoa. Lopullisiksi luokiksi muodostuivat alla olevassa kuviossa (Kuvio 5) esitetyt teemat. Analyysin tuloksia raportoidaan luvussa 7.

Rippikoulu ja isostoiminta korostuvat nuorten aikuisten ajatuksissa	Nuorten aikuisten tavoittaminen Haminan seurakunnassa	Kirkko näyttäytyy muuttumattomana nuorille aikuisille
<ul style="list-style-type: none"> • Omaehtoinen aktiivisuus seurakunnassa alkaa rippikoulun jälkeen • Nuorilla on yhteinen päämäärä • Seurakunta auttaa nuoria kehittämään sosiaalisia taitoja • Nuorisotoiminnasta ei muodostu jatkuvuutta osallisuudelle 	<ul style="list-style-type: none"> • Hamina tarjoaa mahdollisuuksia aloilleen asettuneille • Työntekijät edistävät osallisuuden tunnetta • Seurakunnan toivotaan näkyvän ihmisten luona • Uudenlainen vapaaehtoistoiminta kiinnostaa nuoria aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorilla aikuisilla on monipuolisia toiveita, mutta ei vaatimuksia • Aktiviteettien toivotaan olevan rentoja ja tasapuolisia • Elämäntilanteet haastavat toiminnan suunnittelua • Seurakunnan toiminta näyttäytyy rajallisena

Kuvio 5. Teemoittelun kolmas vaihe.

7 TULOKSET

7.1 Rippikoulu ja isostoiminta korostuvat nuorten aikuisten ajatuksissa

7.1.1 Omaehtoinen aktiivisuus seurakunnassa alkaa rippikoulun jälkeen

Haastatteluissa nuoria aikuisia pyydettiin kertomaan, mitkä asiat ovat vaikuttaneet siihen, että he parhaillaan osallistuvat tai ovat aikanaan osallistuneet Haminan seurakunnan toimintaan. Keskusteluista ilmeni, että useammalla osallistujista oli muistoja seurakunnan varhaisnuorisotoiminnasta. Syrjäisemmillä alueilla seurakunnan kerhot ovat voineet olla ainoita kokoavia toimintoja, minkä vuoksi niihin osallistuminen on voinut olla paikallisille lapsille luonnollista. Varhaisnuorisotoiminnassa mukana olemista ei kuitenkaan koettu merkittävänä tekijänä siihen, että haastateltavat ovat olleet myöhemmin aktiivisesti mukana seurakunnan toiminnoissa. Toiminnassa mukana oleminen on usein tässä ikävaiheessa erityisesti vanhemmista lähtöistä ja heistä riippuvaista.

Rippikoulun merkitys sen sijaan on korostunut haastateltavien keskusteluissa. Kiinnostus seurakunnan toimintaan ja siihen mukaan lähtemisestä on herännyt erityisesti rippikoulun myötä. Nuorisotoimintaan on hakeuduttu omatoimisesti. Kansainvälisen rippikoulututkimuksen mukaan Suomessa nuorten suhtautuminen kirkon jäsenyyteen muuttuu merkittävästi myönteisempään suuntaan rippikoulun aikana (Tervo-Niemelä, 2017, s. 133). Yhteisöllisyyden voidaan nähdä olevan yksi syy siihen, että lähes kaksi kolmasosaa nuorista on kiinnostunut jatkamaan seurakuntatoiminnassa rippikoulun jälkeen (Porkka, 2019, s. 49). Fokusryhmähaastatteluiden mukaan käsitys seurakunnan toiminnasta koettiin suppeana ennen rippikoulua. Rippikoulu ja myöhemmin isostoiminta ovat auttaneet nuoria aikuisia näkemään seurakunnan toimintaa ja sen tarjoamia mahdollisuuksia kokonaisvaltaisemmin.

Joo toi oma ripari oli niin kun sellanen. Itellä herätti kans niin kun sen kiinnostuksen seurakuntaa kohtaan, kun jotenkin sai paljon laajemmin näkemyst kaikest, että mitä on seurakunnan toiminta ja tämmöstä. Nii sit sen jälkeen lähti paljon helpommin ja avoimemmin mielin niin kun mukaan kaikkeen toimintaan.

Ensimmäisessä haastatteluryhmässä, joka järjestettiin tutkimuksen aikana parhaillaan seurakunnan toiminnassa mukana oleville nuorille aikuisille, osallistujat keskustelivat siitä, että Haminassa on ollut muitakin nuoristoimintaa järjestäviä tahoja. Muiden tahojen järjestämään toimintaan on voinut lisäksi osallistua tai on voinut valita toimijoiden väliltä, mihin toimintaan itse haluaa osallistua. Tällöin haastattelijat haastattelurungon ulkopuolelta pyysivät haastateltavia pohtimaan sitä, minkälaisista lähtökohdista nuoria tai nuoria aikuisia on osallistunut seurakunnan toimintaan silloin, kun he ovat olleet toiminnassa mukana. Haastateltavilta kysyttiin, ovatko he tutustuneet seurakunnan toiminnassa ihmisiin, joilla ei olisi samanlaista taustaa seurakunnan toiminnassa mukana olemisesta tai tullut yhdessä seurakunnan toimintaan sellaisen ihmisen kanssa. Samat kysymykset nostettiin esiin myös toisessa haastatteluryhmässä, kun aikanaan seurakunnan toiminnassa mukana olleet haastateltavat kertoivat tutustuneensa ihmisiin seurakunnan kautta.

Haastateltavat kokivat, että osallistuminen seurakunnan nuorisotoimintaan on kulkenut usein tietyn kaavan mukaisesti. Osa nuorista jättäytyy pois seurakunnan toiminnasta rippikoulun jälkeen, mutta osalla yhteys seurakuntaan on säilynyt isoskoulutuksen kautta. Isoskoulutuksella koettiin olevan myös merkittävä yhteys aktiiviseen nuorisotoimintaan osallistumiseen. Haastateltavien mukaan seurakunnan toimintaan osallistuvista nuorista ja nuorista aikuisista ovat selkeä suurin osa isostoiminnassa mukana olevia tai isoskoulutuksen suorittaneita nuoria ja nuoria aikuisia. Heidän mukaansa muuhun nuorisotyön järjestämään toimintaan osallistuvat pääsääntöisesti samat henkilöt kuin isostoimintaan osallistuneet, jolloin myös yhteinen tausta rippikoulusta isoskoulutukseen on yleinen. Seurakunnassa on ollut haastateltavien mukaan helppo tutustua uusiin ihmisiin ja tavata heitä vapaa-ajallakin, mutta usein ne ovat irrallisia muista kaverisuhteista. Keskustelussa sitä kuvattiin esimerkiksi niin, että seurakunnan toimintaan liittyvät asiat ja ihmiset ovat kuin toinen maailma muun elämän kanssa. Nuori aikuinen

saattaa itse käydä eri tahojen järjestämässä toiminnoissa ja saada tuttavuuksia eri paikoista, mutta harvemmin tapahtuu sellaista, että nuori aikuinen saa mukaansa muusta yhteydestä kavereita eri tahojen toimintoihin.

Ensimmäisessä haastatteluryhmässä 18–19-vuotiaat haastateltavat kertoivat, että ovat käyneet aktiivisesti seurakunnan toiminnan lisäksi muidenkin tahojen järjestämässä tilaisuuksissa. Tällöin haastattelijat haastattelurungon ulkopuolelta kysyivät haastateltavilta, eroavatko toimintaa järjestävien tahojen toiminnot toisistaan. Ja lisäksi heiltä kysyttiin, miten he valitsevat sen, mihin toimintaan he osallistuvat. Keskeisempinä tekijöinä nuoret aikuiset kertoivat, että valitsevat yleensä seurakunnan toiminnan, koska he viihtyvät siellä paremmin ja siellä käy enemmän heidän kavereitaan. Heidän mielestään myös muihin nuorille suunnattuihin toimintoihin valikoidutaan pääsääntöisesti oman kaveripiirin kiinnostuksen pohjalta. Muiden toimijoiden järjestämien toimintojen haasteena pidettiin ikärajoja tietyissä tapahtumissa.

7.1.2 Nuorilla on yhteinen päämäärä

Yhteisöllisyys nousi molempien haastatteluryhmien keskusteluissa kantavaksi teemaksi. On tutkittu, että noin puolet nuorista aikuisista eivät kaipaa yhteisöllisyyttä kirkolta. Tämä on Pöyhösen mukaan johtanut siihen, ettei nuorille aikuisille yritetäkään järjestää yhteisöllistä toimintaa. On kuitenkin tärkeää muistaa, että loput 50 prosenttia nuorista aikuisista saattavat ollakin kiinnostuneita yhteisöllisestä toiminnasta ja että 20 prosenttia jopa etsii tällaista yhteisöä elämäänsä. (Pöyhönen, 2019, s. 29.) Myös tämän opinnäytetyön fokusryhmähaastattelut tukevat tätä ajatusta. Osallistujia pyydettiin kertomaan, miten yhteisöllisyys näkyy Haminan seurakunnan toiminnassa. Nuoret aikuiset kokivat, että yhteisöllisyys on merkittävin tekijä seurakunnan toiminnassa mukana olemisessa.

Haastateltavien mukaan ilmapiiri seurakunnassa on ollut lämmin ja vastaanottavainen. Seurakunnan toiminnoissa kuvattiin olevan myös omanlaisensa tunnelma, jota on vaikea kuvailla sanoin. Tunnelman koettiin olevan merkittävä tekijä

sille, että nuoret aikuiset hakeutuvat mukaan seurakunnan toimintaan. Pääsääntöisesti nuoret aikuiset puhuivat haastatteluissa nuorille suunnatusta toiminnasta, kun kysyttiin seurakunnan toiminnasta. Tällöin heidän kokemuksensa yhteenkuuluvuuden tunteesta painottuivat leireihin ja muihin nuorten kokoaviin toimintoihin.

No siis mä ite myös koen, että se yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne on tärkein. Et en mä semmosta samanlaista yhteenkuuluvuuden tunnetta, mitä mä saan seurakunnasta, ei oikeen saa mistään muualta, kun seurakunnasta. Mä oon joskus pohtinu itsekin, että voisko seurakunnan niin kun yhteenkuuluvuuden tunnetta saada sekulaarisesta toiminnasta. Mun mielestä ei.

Tämän opinnäytetyön fokusryhmähaastatteluissa haastateltavat pohtivat, miksi seurakunnan toiminta ainutlaatuisesta yhteisöllisyyden tunteesta huolimatta ei kuitenkaan tavoita laajemmin ihmisiä. Kaikilla ihmisillä on kirkosta jonkinlainen mielikuva. Toisilla mielikuva toiminnasta voi olla kielteinen ja tällaisen mielikuvan muuttaminen onkin usein haastavaa. (Pöyhönen, 2019, s. 205.) Haastatteluista esiin nousi kokemuksia siitä, että seurakunnan toiminnassa mukana oleminen on leimannut etenkin yläkouluikäisenä ikävään sävyyn itsestä uskovaista kuvaa. Tällöin huomio on kiinnittynyt toiminnan järjestäjään, ei niinkään toiminnan sisältöön.

Parhaillaan seurakunnan toiminnassa mukana olevien ryhmästä haastateltavat kertoivat, että yhteisöllisyys näyttäytyy erityisesti leireillä. Yhteinen päämäärä sitoo isostoiminnassa mukana olevia nuoria yhteen. Leireillä on myös helppo tutustua uusiin ihmisiin. Tähän voivat vaikuttaa erilaiset leikit ja muut aktiviteetit, joista leiri koostuu. Keskusteluissa tuotiin esiin, että leireillä pääsee irtautumaan omasta arjestaan. Toisaalta ymmärrettiin myös se, että hyvä yhteishenki ei ole itsestään selvä asia. Haastateltavilla oli kokemuksia myös tilanteista, jotka ovat vaatineet leireillä kommunikointi- ja ongelmanratkaisutaitoja. Erityisesti tällaisissa tilanteissa toisten isosten tuki koettiin merkittävänä ja positiivisesti yhteishenkeä kehittävästä tekijänä.

Haastateltavilta kysyttiin, miten he kokevat hengellisyyden seurakunnan toiminnassa. Keskusteluissa korostettiin, että hengellisyys on jokaiselle yksilöllistä. Esiin nostettiin vahvasti se, että hengellisyys ei ole merkittävässä osassa haas-

tateltavien elämässä, eikä hengellisyyden vuoksi hakeuduta mukaan seurakunnan toimintaan. Haastateltavat esimerkiksi kuvasivat, ettei usko ole ensimmäinen tai toinen asia, mikä heidän mielestään ohjaisi mukaan seurakunnan toimintaan. Haastatteluiden perusteella hengellisyyttä ei kuitenkaan koeta negatiivisena asiana, eikä se ole estänyt haastateltavia osallistumasta seurakunnan toimintaan. Nuoret aikuiset ovat kokeneet, että seurakunnassa otetaan avoimesti vastaan eikä hengellisyys ja usko ole olleet vaatimus toiminnassa mukana olemiselle. Haastatteluissa kerrottiin, että seurakunnassa on saanut tuoda esiin suoraan oman vakaumuksen myös silloin, kun se ei ole ollut kristinuskon mukainen.

Varsinkaan nuorisotoiminnassa ja muussa nuorten kannalta sillä ei oo niin suurta merkitystä, että uskoko seurakuntanuori vai ei osallistuakseen toimintaan. Raamatun lukeminen, niin eihän siinäkään tarvii olla uskovainen, että lukee jonkun Raamatun tunnetun tarinan [...].

Haastatteluiden perusteella hengellisyyttä on tuotu esiin sopivasti seurakunnan nuorten toiminnoissa. Haastateltavat ovat käyneet samoissa tilaisuuksissa, mutta hengellisyys on näyttäytynyt heille hyvin eri tavoin. Joidenkin mielestä hengellisyys on toiminnoissa taustalla. Osa haastateltavista taas toi esille, etteivät he ole huomanneet rippikoulun jälkeen hengellisyyttä seurakunnan nuorisotoiminnassa. Rippikoulussa hengellisyyden koettiin näkyvän merkittävästi erilaisten toimintojen kautta. Opetuksia, hartauksia ja jumalanpalveluksia sekä muita rippikoulussa käytäviä asioita ei koeta vapaaehtoisiksi, koska ne sisältyvät rippikouluun. Kun nuoret aikuiset vertasivat hengellisyyden näyttäytymistä rippikoulun ja muun seurakunnan toiminnan välillä, kokivat he, että hengellisyys toiminnoissa on huomattavasti vähentynyt. Heidän mielestään hengellisyyttä on sen jälkeen ollut sopivassa suhteessa eri toiminnoissa. Nuorten aikuisten keskusteluiden pohjalta voidaan todeta, että hengellisyyttä määriteltiin poikkeuksetta toiminnaksi, kuten hartaudeksi tai Raamatun lukemiseksi. Panu Pihkalan (2017, s. 72–73.) mukaan maallinen ja hengellinen erotellaan helposti nyky- yhteiskunnassa erillisiksi asioiksi. Kirkon näkökulmasta katsottuna sosiaalisella toiminnalla tarkoitetaan kuitenkin myös hengellistä toimintaa. Pihkalan mukaa hengellisen kasvun tielle kuuluu yhdessä kasvamista ja olemista iloiten, onnistuen ja pettymyksiä kohdaten.

Semmonen hengellisyys loppuu siihen ripariin et sen jälkeen missään seurakunnan toiminnassa, missä mä oon ollu nii ei oo näkyny mitenkään.

Mut se on siin mieles hyvä et sit ei sillai tuputeta. Sua ei yritetä mitenkä käännyttää. Se kulkee siin omal painollaan mukana.

On todettu, että yhteisöt, joissa alle puolet ihmisistä näyttäytyvät uskonnollisina, nuorten uskonnollisuus on heikentynyt nopeasti. Puolestaan nuorten uskonnollista identiteettiä ja uskonnollisuuden säilymistä on voitu tukea yhteisöllä, jossa nuorten kasvuympäristö tukee uskonnollisuutta ja viestii siitä, että aktiivinen uskonnollisuus kuuluu oleellisena osana elämään. (Tervo-Niemelä, 2018, s. 145.) “Se ei oo niin ku semmonen niin ku pääpointti [...]” kommentoitiin keskusteluissa hengellisyyden näkymisestä. Nuoret aikuiset olivat sitä mieltä, että toimintojen pääpainon ei tulisi olla hengellisyydessä. Kun hengellisyys luokitellaan toiminnaksi, on se nuorten aikuisten mielestä onnistunutta silloin, kun toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista.

Haastateltavat pohtivat myös sitä, että jos paikkakuntalaiset eivät koe seurakunnan toimintaa omakseen juuri hengellisyyden vuoksi, voivat he hakeutua toisten toimijoiden tilaisuuksiin. Nuoret aikuiset arvioivat, että hengellisyyden kuuluessa seurakunnan toimintoihin, olisi se syytä pitää maltillisena, jos toiminnan on tarkoitus tavoittaa suurempaa osallistujajoukkoa. Haastatteluiden mukaan hengellisyys kuuluu kuitenkin osaksi seurakunnan toimintaa ja sopivassa suhteessa ollessaan siitä ei ole haittaa.

7.1.3 Seurakunta auttaa nuoria kehittämään sosiaalisia taitoja

Haastatteluissa nuoret aikuiset toivat eri yhteyksissä esille, että olivat löytäneet seurakunnan nuorisotoiminnan kautta uusia tuttavuuksia. Joidenkin kanssa yhteydenpito on jatkunut edelleenkin. Haastateltavien mukaan seurakunnan nuorisotoiminnan kautta on pystynyt tutustumaan eri ikäisiin ihmisiin ja erityisesti toisen yläasteen oppilaat ovat tulleet tutuiksi seurakunnan toiminnan kautta. Eräs

haastateltava toi myös esiin, että kaikki nuoret eivät osallistu samoihin tapahtumiin, vaan erilaisten toimintojen kautta on mahdollisuus tavoittaa uusia nuoria. Monipuoliset toiminnat mahdollistavat saman henkisten ihmisten löytävän toisensa omien mielenkiinnon kohteidensa kautta. Keskusteluissa ei ilmennyt, että nuoret aikuiset olisivat tutustuneet myös kappeliseurakuntien alueella asuviin ihmisiin. Merkityksellisenä voidaan pitää sitä, että nuorten toiminnoissa ikäluokat sekoittuvat eivätkä nuoret koe samanlaista luokkajakoa, kuin esimerkiksi kouluissa. Tämä nostettiin esiin myönteisenä asiana.

Haastateltavien keskusteluista ilmeni selvästi 18–19-vuotiaiden kohdalla, että seurakunnan nuorisotoiminta on lisännyt heidän itseluottamustaan ja kokemustaan pärjäämisestä. On todettu, että mielekäs vapaaehtoistoiminta (esimerkiksi isostoiminta) voi toimia suotuisana oppimisympäristönä. Sen lisäksi, että nuori saa tietoa ja taitoa toisilta, voi toiminnan kautta oppia myös omasta itsestään. Tämä voi lisätä esimerkiksi itsevarmuutta ja vaikuttaa myönteisesti itsetuntoon. (Grönlund, 2017, s. 108.; Porkka, 2021, s. 157.) Osa haastateltavista koki saaneensa seurakunnan toiminnasta myös arvokasta kokemusta ihmisten kanssa työskentelystä tulevaisuutta varten. Vastuun saamista työntekijöiltä kuvattiin tuoneen itselle varmuutta toimia ja mahdollisuuden tukea myös muita nuoria.

Noo mä oon kans saanu tosi paljon ystäviä ja on tullu tutustuttu tosi moniin ihmisiin. Ja sit mul on kans itellä sillee et oman riparin aikaa siel yläasteella siis mä olin tosi hiljanen ja ujo ja en ois silloin ehkä lähteny tyyliin tämmöseen keskusteluun ollenkaan mukaan. Et just sillee isosena, ku tuli niit tilanteita et on pakko olla vähän silleen äänessä ja niin ku on huomannu itessään kehitystä. Ja mun mielestä tuntuu tosi hyvälle kokemus siitä.

[...] koen et on ollu tosi tärkeätä et on pystyny olee täs seurakunnan toiminnassa mukana et saa kokemuksii siit nuorten parissa olemisest.

Vapaaehtoisena toimimiselle tulisi olla aito tarve, jotta oma rooli koetaan merkityksellisenä. Merkityksen sanoittaminen tukevilta aikuisilta on nuorelle tärkeää, jotta hän voi kokea olevansa tervetullut ja että hänen toimintaansa arvostetaan. (Grönlund, 2017, s. 121.) Tämän opinnäytetyön fokusryhmähaastatteluihin osallistuvat nuoret aikuiset olivat saaneet seurakunnan nuorisotoiminnasta positiivia

vapaaehtoistoiminnan kokemuksia. Tutkimuksen mukaan naisilla on isoskoulutuksesta enemmän tulevaisuuteen liittyviä odotuksia. He haluavat esimerkiksi saada kokemusta ryhmänjohtamisesta ja selvyyttä urasuunnittelusta. (Porkka, 2019, s. 45.)

7.1.4 Nuorisotoiminnasta ei muodostu jatkuvuutta osallisuudelle

Haastatteluryhmien hakuilmoituksessa ilmoitettiin, että ensimmäinen ryhmähaastattelutilaisuus pidetään seurakunnan toiminnassa mukana oleville nuorille aikuisille ja toinen ryhmähaastattelutilaisuus aikanaan seurakunnan toiminnassa mukana olleille nuorille aikuisille. Tarkempi määrittely jäi ilmoittautuneiden subjektiivisen kokemuksen varaan. Ensimmäisen haastatteluryhmän osallistujien vastauksista ilmeni, että tutkimuksen aikana he ovat aktiivisesti mukana seurakunnan toiminnassa. Toisen haastatteluryhmän vastauksista ilmeni, että myös heistä osa osallistuu edelleen seurakunnan toimintaan tutkimuksen aikana.

Kysyimme nuorten aikuisten tämänhetkistä tilannetta seurakunnan toimintaan osallistumisessa. Toiminta painottui usealla nuorisotyöhön ja kaikilla oli kokemusta isostoiminnasta leireillä. Haastatteluryhmien elämäntilanteet poikkesivat huomattavasti toisistaan. Toisen ryhmän jäsenet olivat 18–19-vuotiaita ja edelleen aktiivisesti mukana isostoiminnassa. Isostoiminnan lisäksi tällä hetkellä seurakunnan toiminnassa mukana oleva ikäryhmä kertoi käyvänsä säännöllisesti myös seurakunnan järjestämässä Avoimet ovet –tilaisuuksissa. Nuoret aikuiset kuvailivat Avoimet ovet –tilaisuutta vapaamuotoiseksi toiminnaksi, jossa tietyn ikäiset nuoret ja nuoret aikuiset voivat kokoontua viettämään yhdessä aikaa.

Toisessa ryhmässä osallistujat olivat työssäkäyviä 27–28-vuotiaita nuoria aikuisia ja osalla heistä oli omia lapsia. Tällä ryhmällä seurakunnan toimintaan osallistuminen oli vähentynyt isosiästä kasvamisen jälkeen. Aikaisemmin kaikki haastateltavat olivat osallistuneet aktiivisesti leireille ja nuorten Avoimet ovet -tilaisuuksiin. Perheellisillä osallistuminen toimintaan painottui tällä hetkellä lapsille järjestettäviin tapahtumiin.

Rippileireillä isosena, justiinsa Avoimissa ovissa käyn. Sit kaikkee muuta oheistoimintaa, mitä on järjestetty. Esimerkiks poikien saunaillat, poikien elokuvailat yms.

Viimesimmäks kävin vissiin tos seurakunnan tälläses kouluun siunaamistilaisuudessa.

Molemmissa haastatteluryhmissä nostettiin esiin pojille suunnattu toiminta. Tähän toimintaan olivat osallistuneet kaikki haastattelemamme miespuoliset henkilöt. Tämä toiminta oli myös ainoa nuorten toiminta, jossa ei koettu iän vaikuttavan toimintaan osallistumiseen. Pojille järjestettävä toiminta koettiin tärkeänä ja haastatteluissa nostettiin esiin se, että toiminnassa on "tietynlainen fiilis". Toiminoissa koettiin merkittäväksi ajanvietto miespuolisten osallistujien kesken.

No noissa isojen poikien jutuissa tulee käytyä aina silloin, ku niitä on ollu. Niis on tullu käytyä aika aktiivisesti kuitenkin. Niissä on just näit meit vähän vanhempia ihmisiä. Uskaltaa käydä niissä, mut ei oikeestaan missään muualla oo tullu käytyä pitkään aikaan.

Nii samanlaista ohjelmaa tietenkin pitäis järjestää tytöillekin, mut ehkä myös yhdistettynä tyttöjen ja poikien välillä. Mut se tois myös omat ongelmansa siinä samalla et se niin kun yhdistetty on hyvä juttu, mut se yhdistetyt saunaillat niin se ei oikeen toimi kunnolla. Ei tietenkään. Ja sit, sit jos ois yhdistetty siit katois semmonen tietynlainen fiilis.

Aikanaan seurakunnan toiminnassa mukana olleiden ryhmässä koettiin, että nuorten toimintaan mukaan lähtemisen kynnyks on kasvanut. Tähän vaikutti se, että nuorten toimintaan osallistuneita ei enää tunneta ja ikäryhmien välille tulevat erot korostuvat. Erityisesti 27–28-vuotiaat kokivat, että isosikäisten nuorten kanssa on haastava löytää samaistumispintaa keskusteluissa. Toisaalta myös koettiin, että nuoremmilla voi olla ennakkoluuloja nuoria aikuisia kohtaan, joka on vaikuttanut toimintoihin osallistumiseen. Lisäksi arjen kiireet ovat rajoittaneet toimintaan osallistumista, eivätkä nuoret aikuiset pystyneet osallistumaan toimintoihin säännöllisesti. Tämän voidaan nähdä vaikuttavan siihen, että ryhmään mukaan pääsy voi tuntua vaikeammalta kuin aikaisemmin.

Nuoret aikuiset kaipaavat paikkaa, jossa he voivat jo etukäteen varmistua siitä, että he voivat olla siellä hyväksytyjä ja voivat kokea yhteyttä muihin. Osa toivoi

lisää nuorille lapsiperheille suunnattua toimintaa. Tällaiseen toimintaan osallistuminen koettiin helpommaksi, kun osallistujilla on entuudestaan yhdistäviä tekijöitä. Vaikka leiritoiminnasta oli positiivisia kokemuksia, eivät työssäkäyvät nuoret aikuiset kokeneet enää leiritoimintaa mahdolliseksi oman elämäntilanteensa vuoksi.

Haluis käydä enemmän ja useemmin, jos sais noit lastenkin juttuja, et ehtis niihin. Nii siis varmast tulis käyty. Mut alkaa just kaikki Avoimet ovet ja sellaset olee sitä, et ku ei tunne enää ketää nii sit ne kattoo sillai et toi on ihan överi vanha et mitä se tääl tekee. Ni sit ei ehkä tavallaan kehtaa enää mennä niihin. Et vaiks siel tietää et käy niit vanhoi jarrui, mut että se on aika iso kynnyks tavallaa mennä sit niitten just rippikoulust päässeitten kaa sinne. Et ehkä kaipais vähän semmost just meille oikeesti vanhoille jotain.

Kysyttäessä seurakunnan toiminnassa mukana olemisesta haastateltavat usein ajattelivat toimintaan osallistumista nuorisotoiminnan kautta. Kysymyksiä tarkennettiin seurakunnan toimintaan osallistumisesta ja haastateltavilta kysyttiin, ovatko he osallistuneet muuhun kuin nuorille suunnattuun toimintaan. Pääsääntöisesti muut seurakunnan tilaisuudet, joihin nuoret aikuiset olivat osallistuneet, painottuivat juhlapyhien ympärille järjestettäviin tapahtumiin. Myös konfirmaatioissa ja messuissa avustaminen nousi esiin keskusteluissa. Mielenkiintoista oli, että keskusteluun ei noussut merkittävästi muut elämänkaaren liittyvät juhlat.

Haastateltavia pyydettiin pohtimaan, onko seurakunnalla jotain sellaista toimintaa, mihin he eivät haluaisi osallistua. Tutkimuksen aikana parhaillaan seurakunnan toiminnassa mukana olleiden keskusteluissa korostui innokkuus uusien toimintojen kokeilemiseen. Aikanaan seurakunnan toiminnassa mukana olleiden ryhmässä sen sijaan tuli esiin, että osa toiminnoista jakaa mielipiteitä.

No ei tuu oikeen mitään silleen mieleen. Toki silleen ite [...] ku on kans aina lähös kokeilemaan kaikkee et.

Se (Taize) oli ihan parasta.

Emmä kyl tiä onks seurakunnal mitää siis sellast muuta ku se Taize on vähä semmonen ei ei, mut mitää muuta sellast mihin ei pystyis tavallaan ikinä, ikinä osallistumaan. Vai onks se sit vaan asennoituskysymys. Ku mä mietin jotain jumalanpalvelustakii et, no kylhän

sä meet sinne, jos sul on tarve mennä ja sit sä et mee jos sun ei oo pakko et ei se oo mitenkää sellai niinku mä en ikinä menis sinne.

Haastatteluissa kysymys seurakunnan jäsenyydestä jätettiin avoimeksi ja osallistujien itsensä määriteltäväksi. Kun aikoinaan seurakunnan toiminnassa mukana olleilta nuorilta aikuisilta kysyttiin, mitä seurakunnan jäsenyys heille merkitsee, nousi vastauksista selkeästi esiin kirkolliset toimitukset. Vaikka kirkollisia toimituksia pidettiin merkittävinä jäsenyyden kannalta 27–28-vuotiaiden haastattelu-ryhmässä, eivät niiden merkitykset kuitenkaan korostuneet nuorten aikuisten toimintaan osallistumisessa.

On todettu, että käsite ”kirkko” tarkoittaa ihmisille hyvinkin erilaisia asioita. Osalle se tarkoittaa esimerkiksi työntekijöiden luomaa seurakuntaa ja toisille seurakunnan järjestämiä tilaisuuksia. (Pöyhönen, 2019, s. 33–34.) Myös fokusryhmähaastatteluissa nostettiin esiin seurakunnan järjestämät tapahtumat, joilla viitattiin erityisesti nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuihin tapahtumiin. Haastatteluiden mukaan seurakunnan toiminnan koettiin olleen itselle niin merkityksellistä, että samanlainen tunne halutaan mahdollistaa myös tuleville sukupolville.

Kastejuhla, hääjuhla, hautajaiset saat niin kun kirkon alla niin sanotusti. Ne on varmaan ne ensimmäiset mitä tulee mieleen.

Pääsee osallistumaan näihin hauskoihin tapahtumiin mitä tääl järjestetään. Sit ku niit järjestetään.

Nii ja kun on ollu niin paljon toiminnas mukana muutenkii niin tota, on niinku mahollisuus just jatkaa niit. Jos nyt sit maksaa sen kirkollisveron nii mahollista et muutkii pääsee nauttimaan niist samois jutuist.

Myös parhaillaan seurakunnan toiminnassa mukana olevilta nuorilta aikuisilta kysyttiin, mitä seurakunnan jäsenyys heille merkitsee. Keskustelussa esiin nousi, että seurakunnan jäsenyys näkyy toimintaan osallistumisena. Aikaisemmin on todettu, että rippikoulun ja isostoiminnan suosio johtuu onnistuneesta yhteisöllisyyden kokemuksesta. Vaikeudet seurakuntaelämän yhteisöllisyydessä alkavatkin usein näiden jälkeen, kun seurakuntanuoret kasvavat nuoriksi aikuisiksi ja sitten aikuisiksi. (Pöyhönen, 2019, s. 23.) Myös saamistamme vastauksista ilmeni,

että vaikka nuorille suunnattu toiminta olisi koettu mielekkäänä useamman vuoden ajan, jää side seurakuntaan siitä huolimatta ohueksi ja onnistuneesti järjestetyn toiminnan varaan.

Lähinnä ehkä se niin kun näkyy omas elämässä et niin kun on osa tätä yhteisöä, mut sit kuitenkin ei oo niin kun sillee “kakskytneljäseittemän” mieles se. Et kiva osallistuu näihin juttuihin ja mieleläni tuun, mut ei oo niin kun mitään semmost extriim sidettä tänne.

Ja sit se et just ku et saa ite sen tunteen, että kuuluu johonkin. Joka on ainakin mulle se tärkein.

Haastatteluiden mukaan parhaillaan seurakunnan toiminnassa mukana olevia nuoria aikuisia ohjaa seurakunnan toimintaan erityisesti ihmiset ja kokemus yhteisöön kuulumisesta. Haastattelut tukevat sitä, että vielä 27–28-vuotiaana kirkkoon kuulutaan yhteisöä tukevien tehtävien ja kirkollisten toimitusten takia. (Hovi, 2018, s. 119). Samalla fokusryhmähaastatteluissa 18–19-vuotiaiden esiin nousseista vastauksista voidaan havaita muutos nuorten aikuisten ajatuksista suhteessa kirkkoon kuulumiseen.

7.2 Nuorten aikuisten tavoittaminen Haminan seurakunnassa

7.2.1 Hamina tarjoaa mahdollisuuksia aloilleen asettuneille

Haastateltavilta kysyttiin, voisivatko he asua Haminan seurakunnan alueella viiden vuoden päästä. Haastatteluryhmien vastaukset erosivat suuresti toisistaan. 18–19-vuotiaat kertoivat, että he ovat todennäköisesti lähteneet opiskelemaan toiselle paikkakunnalle. He kokivat, että jatko-opiskelujen vuoksi muuttaminen on välttämätöntä, sillä Haminassa ei ole korkeakouluja tai yliopistoja. Haastatteluryhmässä esiintyi eroavia mielipiteitä Haminassa asumisesta tulevaisuudessa. Osa 18–19-vuotiaista kertoi, että voisi muuttaa opiskelujen jälkeen takaisin lähi-alueelle, mutta osa toivoi pääsevänsä asettumaan suurempaan kaupunkiin. Sen sijaan 27–28-vuotiaat haastateltavat ovat mielellään asettuneet Haminaan, eikä

heillä ole ollut tarvetta muuttaa pois. Kaikki tähän ikäryhmään kuuluvat haastateltavat olivat löytäneet itselleen työpaikan, jonka vuoksi aloilleen asettuminen oli mahdollistunut. Heidän tulevaisuutensa suunnitelmiin ei kuulunut alueelta pois muuttaminen. Myös ystävien ja harrastusmahdollisuuksien merkitys nähtiin asiana, joka vaikuttaa 27–28-vuotiaiden nuorten aikuisten pysymiseen alueella.

Ehkä viiden vuoden päästä voi olla, että voin varmaan olla opiskele-
massa jossain. Et just opintojen takia ainakin joudun varmaan.
Pakko niin kun muuttaa pois.

Asun Haminassa ja en todennäköisesti viiden vuoden sisään oo-
täältä mihinkään muuttamassa, koska on tommonen iso asunto-
laina, mitä pitää pois maksaa nii en aatellu ihan heti sitä myydä.

Nuorten aikuisten kokemukset puoltavat aikaisempaa kuviota (Kuvio 1) Haminan kaupungin lähtömuutosta. 27–28-vuotiaat kertoivat, että ovat pystyneet suorittamaan opintoja Haminassa asuen. Asuinpaikka on myös saattanut vaikuttaa opintojen valintaan. Tällöin heillä ei ole ollut tarvetta lähteä opintojen perässä paikkakunnalta.

7.2.2 Työntekijät edistävät osallisuuden tunnetta

Erityisesti aikaisemmin seurakunnan toiminnassa mukana olevien nuorten aikuisten ryhmässä nostettiin esille työntekijöiden kohtaamisen merkitys. Nuorisotoiminnassa mukana olemisen ajoista kaikille 27–28-vuotiaille haastateltaville oli jäänyt hyvät muistot työntekijöistä. Porkan mukaan isostoiminnassa leirijaksojen on todettu olevan merkittävässä roolissa yhteisöllisyyden rakentamisessa nuorten ja työntekijöiden välille. Positiiviset kokemukset esimerkiksi leireillä voivat luoda nuorelle yhteisöllisen kokemuksia koko seurakuntaa kohtaan. (Porkka, 2019, s. 49, 54.) Työntekijöiden merkitystä pidettiin edelleenkin keskeisenä ja sen koettiin lisäävän innostusta osallistua jatkossakin seurakunnan toimintaan. Nuoret aikuiset kokivat, että seurakunnan työntekijät osaavat kohdata nuoria ja nuoria aikuisia.

Sua ei tavallaan unoheta. Et ku sä oot hoitanu rippikoulun, isoshommat ja just se osallistuminen on niinku jääny ihan minimiin ni sua ei silti unoheta et kai ne vaan sit muistaa ja on kiinnostuneita. Ja sit se taas ainaki itel, just se et halua sit osallistuukki tapahtumiin ja ku järjestää jotain.

Työntekijät ovat pystyneet luomaan erilaisiin tilaisuuksiin rennon tunnelman, joissa nuoret aikuiset ovat kokeneet tullessa kohdatuksi yksilöinä. Esimerkiksi ristiäisissä on kuultu nuorten aikuisten toiveita ja tilaisuudesta on tehty toiveiden mukainen. Haastateltavat olivat sitä mieltä, että työntekijöitä on helppo lähestyä erilaisissa tilanteissa ja he ovat pystyneet luomaan kaikille tervetulleen olon.

7.2.3 Seurakunnan toivotaan näkyvän ihmisten luona

Haastateltavilta kysyttiin, mitkä tekijät helpottaisivat seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan mukaan lähtemistä. Esiin nousi se, että toimintaa suunniteltaessa tulisi kysyä kohderyhmältä toiveita, jotta järjestettävä toiminta olisi mieluista ja toivottua. Nuorisotutkimusverkoston mukaan kohderyhmän mielipidettä olisi hyvä kysyä. Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen on heidän elämänsä rikastamisen lisäksi tulevaisuuden demokratiasta huolehtimista sekä olemassa olevan suunnittelun parantamista. (Gretschel & Kiilakoski, 2007, s. 226.)

Yksi tapa lisätä nuorten aikuisten vaikutusmahdollisuuksia seurakunnassa on osallistaa heitä seurakunnan päätöksenteossa, resurssien jaossa ja toiminnan suunnittelussa. Sen voidaan nähdä vaikuttavan merkittävästi siihen, tavoittaako kirkko nuoria aikuisia. Nuorten aikuisten äänen kuuleminen tarvitsee heidän aktiivista rohkaisemistaan myös seurakunnan luottamustehtäviin. (Hauta-Aho ja Tornivaara, 2009, s. 15.) Tämän opinnäytetyön fokusryhmähaastatteluiden perusteella nuoria aikuisia kiinnostaa seurakunnassa luottamus- ja vaikuttamistoiminta. Tietoisuuden ja keskustelun lisääminen nuorten vaikuttamismahdollisuuksista voisi lisätä entisestään heidän osallisuuden tunnettaan ja kykyä toimia osana seurakuntaa. Onkin tutkittu, että vapaaehtoistyö on sidoksissa tasa-arvoisiin kulttuuriarvoihin Suomen kontekstissa. Arvopohja on vahva ja sitä voidaan

pitää erittäin hyödyllisenä tekijänä suomalaisen yhteiskunnan näkökulmasta katsottuna. (Grönlund, 2012, s. 72.) Tämän opinnäytetyön haastatteluista kävi ilmi, että osalle nuorista aikuisista kirkon hallinnolliset puolet sekä koko evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan laajuus ovat hyvinkin vieraita. Suurimmalle osalle haastateltavista kirkon voidaan nähdä tarkoittavan kotiseurakuntaa ja sen tarjoamia palveluita.

No en oo nyt mukana, mut nyt on tulos just seurakuntaan tämmönen nuorten vaikuttajaryhmä. Mä oon vähän miettiny sitä, et hakisko sinne, mut en oo viel ainakaan saanu aikaseks mut se olis kyllä aika mielenkiintoinen.

Haastatteluissa esiin nostettiin myös suuremman yleisön mielipiteen kuuleminen: “No varmaan lähtisin siitä, et kysyisin itte niilt nuorilta, et viel niin ku isommaltaki yleisöltä, et mitä ne halua ja toivoo”. Hauta-Ahon ja Tornivaaran (2009, s. 68) mukaan toiminnan kehittäminen vaatii sen, että kuullaan myös heitä, jotka eivät kuulu toimintaan sitoutuneiden joukkoon tai joukkoon, jotka ovat lähtökohtaisesti tyytyväisiä nykyiseen toimintaan.

Haastateltavat kokivat, että onnistunut viestintä on merkittävä tekijä nuorten aikuisten tavoittamisessa. Heidän kokemuksensa mukaan mainokset hukkuvat helposti sosiaalisen median runsaaseen tietovirtaan. Erottuvuus on tärkeää ja se kuuluu viestinnän peruseräisiin, sillä keskeisintä on saada oma viesti erottumaan muiden viestijöiden joukosta. Ihminen ei pysty havainnoimaan kaikkia ympärillä olevaa viestintää, vaan 99 % hänen näkemästään viestinnästä menee väkisinkin havainnointikyvyn ohi. (Rope, 2002, s. 186, s. 220.) Molemmissa haastatteluryhmissä oltiin yhtä mieltä siitä, että mainostaminen tulisi aloittaa riittävän ajoissa, jotta se tavoittaisi kohderyhmän. Mainosvälinevalinnan, eli medioiden, tavoitteena onkin saavuttaa kohderyhmä oikea-aikaisesti sekä taloudellisesti (Rope, 2002, s. 191–192).

Haastatteluryhmistä kävi ilmi, että nuoret aikuiset käyttävät eri sosiaalisen median kanavia. 18–19-vuotiailla haastateltavilla painottui Instagramin käyttö ja he toivoivat seurakunnalle myös omaa Snapchat- ja TikTok-tiliä. Sen sijaan 27–28-vuotiaiden haastatteluryhmässä oli epätietoisuutta siitä, millä sosiaalisen median

alustoilla Haminan seurakunta toimii. Puolestaan heille yksi luonteva sosiaalisen median alusta oli Facebook. Vaikka sosiaalinen media koettiin molemmissa haastatteluryhmissä tärkeimmäksi viestintäkanavaksi, niin 18–19-vuotiaat toivoivat myös kouluilla mainostamista. Osa nuorista aikuisista kertoi välillä katsovansa myös seurakunnan verkkosivuja. Sen sijaan paikallislehdessä tiedottamista ei koettu tärkeäksi nuorten aikuisten tavoittamisen näkökulmasta.

Siel (Snäpchatissa) olisi enemmän nuorii ja sit Instas on ehkä sillee niin ku parikymppisii ja sillee niin kun kaheksantoista viiva kaksikätyks.

Nii, just tää et niinku mul on facebookki on ainut mist mä nään seurakunnan tapahtumat, mä en just, mä en ees tiedä et niil on Instagrami.

Haasteena seurakunnan viestinnässä voidaan pitää ihmisille syntyviä mielikuvia kirkosta. Vanhat mielikuvat ovat muistissa, vaikka toiminta olisikin muuttunut. Mielikuvia on vaikea muuttaa, eikä voida olettaa, että pelkän viestinnän avulla ihmiset alkaisivat löytämään toimintaan. Pöyhösen mukaan tehokkain tapa saavuttaa ihmisiä ja saada heitä mukaan toimintaan on henkilökohtainen kutsu. (Pöyhönen, 2019, s. 205, s. 211.) Tämän opinnäytetyön haastattelut puoltavat tätä ajatusta, sillä nuoret aikuiset kokivat, että työntekijöiden aktiivisuus vaikuttaa toimintaan mukaan lähtemiseen. Haastatteluissa nostettiin esiin, että henkilökohtainen kutsu tutulta työntekijältä madaltaisi kynnystä lähteä mukaan erilaisiin toimintoihin. Henkilökohtaisen kutsun merkitys on tiedostettu useassa vapaaehtoisuuteen liittyvässä tutkimuksessa. Kutsuminen saa nuoret kokemaan, että he ovat tervetulleita seurakuntaan. (Porkka, 2019, s. 60.) Haastateltavien mielestä henkilökohtainen kutsu voisi tulla myös sosiaalisen median kautta. Esimerkiksi Facebookiin voisi heidän mukaansa tehdä tapahtuman, jonka avulla tiedotettaisiin nuorten aikuisten toiminnasta.

7.2.4 Uudenlainen vapaaehtoistoiminta kiinnostaa nuoria aikuisia

Haastateltavilta kysyttiin, voisivatko he toimia vapaaehtoisina seurakunnan toiminnoissa. Haastateltavat olivat sitä mieltä, että he voisivat olla vapaaehtoisina,

jos mielekästä toimintaa löytyisi. Esimerkiksi nuorisobarometrissa on tutkittu, että vapaaehtoistoiminta kiinnostaa myös niitä nuoria, jotka eivät siihen parhaillaan osallistu. Henkilökohtainen kutsu koettiin tärkeäksi tekijäksi toimintaan mukaan lähtemisessä ja se korostui myös silloin, kun kysyttiin, miksi vastaajat eivät ole osallistuneet vapaaehtoistoimintaan. (Grönlund, 2017, s. 111.) Haastatteluissa painottui, että toiminta, johon nuoret aikuiset voisivat vapaaehtoisina osallistua, kohdistuisi keskeisesti omaan ikäryhmään. Haastatteluissa ilmaistiin, että vapaaehtoistoiminta voisi olla yhdessä tekemistä ja yhdessä olemista. Erityisesti 27–28-vuotiaat selkeästi toivat ilmi, että he toivoivat saavansa vastuuta esimerkiksi tilojen avaamiseen ja sulkemiseen heille kohdennetussa toiminnassa, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa he itse voisivat olla mukana. He olivat myös valmiita tekemään pieniä siivoustöitä ja katsomaan, että paikat ovat kunnossa esimerkiksi nuorille aikuisille suunnatun avoimen toiminnan jälkeen. Myös 18–19-vuotiaiden keskuudessa oli innokkuutta toimia vapaaehtoisina, mikäli sellaiseen on mielekästä toimintaa tarjolla. Lisäksi esimerkiksi liikunnalliset ja musiikilliset toiminnot herättivät kiinnostusta haastateltavissa.

Eri tutkimusten mukaan auttamishalu on Suomessa yleisin vapaaehtoistoimintaan osallistumisen syy. Vapaaehtoistoiminta voi mahdollistaa itsereflektion ja se voi liittyä erilaisiin elämäntapahtumiin, uskonnollisuuteen sekä erilaisiin arvomaailmoihin ja identiteetteihin. Toiminnan avulla voidaan pohtia, etsiä, todentaa ja vahvistaa omaa elämänkatsomusta, arvomaailmaa ja minäkuva. (Grönlund, 2017, s. 114–115.) Yhdessä tekemisen merkitys nostettiin esiin myös vapaaehtoistoiminnassa. Yhdessä tekemisessä on valtava potentiaali, kun rakennetaan seurakuntaa yhteisöksi (Pöyhönen, 2019, s. 134). Tämän opinnäytetyön fokusryhmähaastatteluissa haastateltavat sanoivat, että hyvän porukan kasaan saaminen madaltaisi kynnystä lähteä mukaan myös vapaaehtoistoimintaan. Tästäkin toiminnasta nuoret aikuiset haluaisivat saada yhteisöllisyyden tunteita ja kokemuksia elämään. Myös Grönlund (2017, s. 112, s. 121) puoltaa ajatusta siitä, että kynnys toimintaan mukaan lähtemisessä madaltuu ja toiminnasta tulee antoisaa, kun siihen voi osallistua yhdessä ystävien tai tuttujen kanssa. Tulisi olla mahdollisuus valita ja suunnitella toimintaa itse, jotta siitä tulisi mielekästä. Grönlundin mukaan nuorilla on näkemystä ikäryhmänsä toiveista ja tarpeista, mutta

lisäksi paljon osaamista toteuttaa erilaisia toimintoja. Nuoret tarvitsevat kuitenkin työntekijöiltä tukea ja varmistusta, jotta toiminta olisi mahdollista toteuttaa.

Jos saa sellasen hyvän porukan siihen suunnittelemaan ja järjestelmään nii miks, miks ei vois itekkii olla siin mukana.

Toisaalta haastatteluista vahvasti nostettiin esiin se, että vapaaehtoisena toimiminen ei saisi olla liian vaativaa. Lisäksi keskusteluissa nousi esiin toimintaan sitoutuminen. Useampi haastateltava sanoi, että pystyisi osallistumaan vapaaehtoistoimintaan satunnaisesti ja toivoi, ettei toimintaan mukaan lähteminen sitois liikaa. Tämä puoltaa tutkimusta siitä, että nuoret osallistuvat tempaus- ja projektiluonteisiin vapaaehtoistoimintoihin keskimääräistä useammin (Grönlund, 2017, s. 110). Haastatteluiden perusteella liika vastuu ja yksin jääminen annetuissa tehtävissä koetaan kuormittavina ja toiminnasta etäännyttävinä tekijöinä.

Jos ei olis mitään semmost et mun pitäis olla vastuussa kaikesta tai et mut jätettäis yksin vetämään mitään juttuu.

[...] ei olis mikään pakko tulla, mut et saa tulla jelppimään. Et sit siit ei tulis semmost hirveetä stressiä [...].

Nuoret aikuiset keskustelivat erilaisista vapaaehtoisryhmistä, joissa vastuutehtäviä ja osallistumisvuoroja voitaisiin jakaa. Tällaiseen toimintaan olisi mahdollista osallistua omien voimavarojensa ja mahdollisuuksiensa mukaan. Mielenkiintoista oli, että yhdessä tekeminen nostettiin haastateltavien puolelta monessa eri asiayhteydessä esille. Seurakunnan toiminnot nähdään nuorten aikuisten näkökulmasta yhteisöllisyyttä vaalivina ja arvokkaina kokemuksina.

7.3 Kirkko näyttäytyy muuttumattomana nuorille aikuisille

7.3.1 Nuorilla aikuisilla on monipuolisia toiveita, mutta ei vaatimuksia

Haastateltavia pyydettiin miettimään, millaista toimintaa he kaipaisivat seurakunnalta. Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että nuorille aikuisille kaivattaisiin

jonkinlaista paikkaa, missä he voisivat tavata toisia saman ikäisiä. Nuorten hyvinvointi koettiin merkitykselliseksi molemmissa haastatteluryhmässä. Keskeiseksi puheenaiheeksi nousi myös ”mopoikäisten” nuorten kohtaaminen Haminassa. Tämän koettiin olevan erityisesti paikkakunnallinen haaste, johon kaivattiin ratkaisua nuorille suunnatun vapaa-ajan vietto paikan myötä. Yksi haastateltavista toivoi myös sellaista toimintaa, jossa huomioitaisiin kappeliseurakuntien nuoret aikuiset.

Mitä toivois saada nii lisää tapahtumia meille nuorille aikuisille, vanhuksille.

Mut just semmonen toiminta juttu mitä tulee mieleen ni mitä on yritäny joskus niinku ehottaakii että voi olla täälläkin niin kun juttu minne ois nää niinku kappeliseurakuntien nuoret kans mukaan.

27–28-vuotiaat esittivät toiveita ”vanhusten Avoimista ovista”. Tällä he tarkoittivat oman ikäisilleen suunnattua arki-illan ajanviettotapahtumaa, jossa olisi mahdollista tavata muita nuoria aikuisia kahvitellen ja omia isosaikoja muistellen. Toiveen pohjalla oli Haminan seurakunnassa järjestettävä nuorille suunnattu Avoimet ovet -tilaisuus, jonne kohderyhmän nuoret aikuiset kokivat olevansa jo liian vanhoja. Hauta-Ahon ja Tornivaaran (2009, s. 67) mukaan nuorisotoiminnassa on paljon sellaista, joka toimisi myös vanhempien ikäryhmien kanssa, jota esiin nousut toive tukee. On totta, että 15-vuotiaat rippikouluikäiset tai täysi-ikäisyyden kynnyksellä olevat nuorista nuoriin aikuisiin siirtyvät elävät merkittävästi erilaista elämää kuin nuoret aikuiset, jotka lähestyvät etenkin 30-vuoden ikää. Nuorisotyöntekijät ovat hankkineet ammatillisia valmiuksia kohdata nuorille oleellisia kysymyksiä. Nuorten aikuisten kohderyhmää koskettavat aikuisuuteen liittyvät kysymykset. Voidaan siis pohtia, tulisiko nuorten aikuisten kohdata heille kohdenetussa toiminnassa muitakin seurakunnan työntekijöitä, kuin heitä, jotka ovat tuttuja nuorisotoiminnan ajoilta.

Haastatteluryhmässä, jossa toivottiin ”vanhusten Avoimia ovia” keskusteltiin toiminnan säännöllisyydestä. Keskustelussa oltiin sitä mieltä, että nuorten aikuisten toimintaa ei tarvitsisi olla joka viikko. Haastateltavat kokivat, että pidemmällä aikavälillä järjestettynä toiminta pysyisi mielenkiintoisena nuorille aikuisille.

[...] en pitäis sitä joka viikko. No sit vaikka kaksi kertaa kuussa. Koska sit se ei tuu semmoseks et me no nähtiin just viime viikol. Tai siis sillee et kerkeis tapahtuu asioita. Et vois jutellakkii ja ois sitä juteltavaa ja kaikkee. Nii kyl mä siihen osallistuisin.

Molemmissa haastatteluryhmissä toiveeksi nousi kasvokkain tapahtuvat toiminnot. Osalla haastateltavista oli kokemusta seurakunnan etäyhteyksin järjestetyistä toiminnoista, mutta he kokivat, etteivät ne saaneet kannatusta. Lisäksi eräs haastateltava kuvaili, että keskustan alueelle järjestettyyn toimintaan on helpompi lähteä mukaan välimatkojen vuoksi. Saavutettavuus helpottaisi kokeilumahdollisuutta. Nuoret aikuiset kokivat, että lyhyen tai hyvien kulkuyhteyksien päässä kotoa järjestettävä toiminta olisi sellaista, jossa voisi käydä tutustumassa. Tällaisesta paikasta olisi myös helpompi lähteä kesken pois, jos toiminta ei tuntuisikaan itselleen mielekkäältä. Sen sijaan pidemmän matkan päähän kynnyksellä osallistua kokeilu mielessä oli jo paljon suurempi.

Haastatteluryhmässä toivottiin vanhojen ja hyväksi havaittujen nuorisotoimintojen lisäksi monipuolisempaa sisältöä erityisesti täysi-ikäisille nuorille aikuisille. Haastatteluissa nostettiin esiin, että päivän mittaisillekin tapahtumille voisi olla kysyntää, eivätkä leirien tarvitsisi olla aina yön yli kestäviä. Lisäksi nuoret aikuiset toivoivat, että seurakunta voisi tarjota heille paikan hengähtämiseen arjen kiireiden keskellä.

Mulki myös ois kiva jos ois semmosii vaikka pelkästään päivän mittaisia. Et ois niin ku aamust iltaan joku ja sit mentäis jonnekin vaikka retkelle tai ois joku tällänen pieni päivän kestävä leiri. Jotain tommosii niin ku ois tosi kiva. Et just sillee vaikka et oikeesti niitten niin ku Avoimien lisäksi ois kanssa joku muukin juttu, missä pystyis kokoon-tuu sillee porukalla ja vaihtaa kuulumisii ja tällänen.

Tarvis ehkä semmost et johonki vois vaan tulla niin ku hengähtämään. Niin se ois kiva.

Haastatteluissa korostui, että toimintojen toivottiin olevan monipuolisia. Toisaalta nuoret aikuiset kokivat, että mainostamiseen tulisi panostaa, jotta mielenkiintoisen tapahtuman voisi kirjata itselleen ylös. Toisaalta taas nuoret aikuiset kaipa-sivat paikkaa, jonne pystyisi tulemaan suunnittelematta. Tämä vahvistaa ajatusta siitä, että nuorten aikuisten elämäntilanteet ovat hyvin moninaisia ja yksilöllisiä.

Elämäntilanteet vaihtelevat ja seurakunnan toivotaan vastaavan muuttuviin tarpeisiin. Nuorilta aikuisilta löytyi myös luottamusta seurakuntaa kohtaan ja sen toivottiin olevan mukana elämän eri vaiheissa.

7.3.2 Aktiviteettien toivotaan olevan rentoja ja tasapuolisia

Haastateltavilta kysyttiin, millaista toimintaa he toivoisivat nuorille aikuisille. Keskusteluissa nousi esiin toimintoja, jotka koettiin mielekkäiksi, mutta joita ei tällä hetkellä seurakunnassa järjestetä. Molemmissa haastatteluryhmissä kaikki miespuoliset henkilöt kertoivat osallistuneensa pojille järjestettyihin toimintoihin, kuten saunailtoihin. Molemmissa haastatteluryhmissä pohdittiin, miksi samanlainen toiminta ei ollut saanut kannatusta tyttöjen keskuudessa. Haastatteluiden mukaan samanlaista toimintaa kuitenkin kaivattaisiin myös naispuolisille nuorille ja nuorille aikuisille. Myös heille suunnatun toiminnan toivottiin olevan monipuolista ja toiminnallisia aktiviteetteja sisältäviä. Haastateltavat kokivat tärkeänä, että osallistujilta kysytään mielipidettä toimintojen sisällöstä. Tällöin heidät saisi myös innostumaan ja osallistumaan paremmin eri asioihin.

Käytii pelaamas porukal sählyy ja sit se huipentu niin sanotusti sit siihen, et kauden päätteeks oli sit se turnaus. Esimerkiks jotain tollast, joku salivuoro jonnein liikkahalliinkin mis voi sit vaik ihan eri, eri pallopelei, et ei sen tarvii olla aina sitä sählyy.

Ja sit just se et niin ku jos vois yrittää vaikka uuestaan taas niit tota tyttöjen omii jotain juttui et jos tällä kertaa vaikka saiskin jotain tehtyy et koska se vaan sillon jäi. Niin jos sit sais jotenkin heräteltyy.

Nii ja sit kun esimerkiks avoimetkin on semmoset et sinne saa tulla, niin ku tytöt sekä pojat ja sitten kaikki käpyleirin, isoskoulutusleirin, tämmöset on silleen et sinne voi tulla kumpaakin ja senkin takii mun mielest on kivempi et on niin ku tytöt ja pojat näis erikseen et ei se toki sitä estä, etteikö vois suunnitella viel lisää jotain yhteistä, mut mun mielest ei myöskään pitäis ainakaan luopua siitä ajatuksesta et olis erikseen.

Molemmissa haastatteluryhmissä nousi toive leikkimielisestä liikunnasta. Haastatteluiden perusteella tällainen toiminta olisi kaivattua alueella, eikä vain seurakunnassa. Moni koki leikkimieliseen liikuntaan pohjautuvan toiminnan sellaiseksi,

johon voisi itse osallistua. Myös vapaaehtoisena toimiminen näissä toiminnoissa kiinnosti nuoria aikuisia.

Se ehkä sit kans meit tämmösii niinku vanhempii, mitä nuorii aikuisii vetäis niinku puoleens, puoleens tommoin niinku kevyt höntsä, höntsä liikunta.

Mitä Haminasta puuttuu ja mikä kiinnostais ja minkä järjestäminen olis hyvä niin siis enemmän ei kilpailullista urheilua, koska varsinkin niin kun nyt tän ikäsille ku me ollaan nii suurin osa urheilu, urheiluseurojen järjestämästä on tosi kilpailullista. Siellä valikoidaan parhaat ja muut jää ilman. Niin enemmän ei kilpailullista urheilua nii vois järjestää ja jos sitä järjestetään nii siit vois tiedottaa paremmin.

Keskusteluiden pohjalta voidaan todeta, että joitakin kokeiltuja toimintoja voisi yrittää tuoda uudelleen esiin. Täysin uusien toimintojen lisäksi nuoret aikuiset olivat sitä mieltä, että esimerkiksi tytöille suunnattua toimintaa voisi pohtia uudelleen, vaikka se ei aikaisemmin ollutkaan kannattavaa. Nuorten aikuisten elämäntilanteet muuttuvat jatkuvasti, jonka vuoksi mahdollisuus osallistua vaihtelee. Rohkea kokeileminen erilaisiin ja yllättäviinkin toimintoihin seurakunnan puolelta puhuttelee nuoria aikuisia. Nuoret aikuiset kokivat, ettei heillä ole tietoa seurakunnan mahdollisuuksista ja resursseista. Tähän kaivattiin aktiivista työtettä seurakunnan työntekijöitä sekä kiinnostusta nuorten aikuisten tarpeista ja heidän toimintojensa kehittämisestä.

7.3.3 Elämäntilanteet haastavat toiminnan suunnittelua

Nuorisotutkimusseura on tutkinut nuorten kokemuksia nuorisotyöstä korona-aikana. Valtakunnalliset rajoitukset sulkivat esimerkiksi nuorisotaloja ja vaikuttivat avoimeen nuorisotoimintaan. Nuorisotyön toimintaympäristö muuttui ja palveluita jouduttiin pohtimaan uudesta näkökulmasta. 30 % nuorista koki, että nuorisotilojen sulkeminen on vaikuttanut heidän elämäänsä. Heistä pieni osa oli 20–25-vuotiaita, joista kuitenkin 57 % koki rajoitusten vaikutukset kielteisinä. Ainoastaan 7 % ikäryhmään kuuluvien nuorten mielestä nuorisotilojen sulkeminen vaikutti myönteisesti heidän elämäänsä. Tutkimuksen mukaan nuorisotyö ei tavoittanut

korona-aikana samaa määrää nuoria, kuin ennen poikkeusaikaa. Kyselyyn vastanneista 22–25-vuotiaista nuorista toiminnassa oli poikkeusaikana ollut mukana kuusi prosenttia vastanneista. (Kauppinen ym., 2020.) Haastatteluryhmissä nousi esiin, että nuorilla aikuisilla on kaipuu seurakunnan toimintoihin. Tähän on vaikuttanut myös haasteellinen korona-aikana tutkimuksen aikana. Haastatteluista nousi esiin myös se, että kynnys toimintoihin mukaan lähtemiseen on noussut koronan vuoksi.

Kyl miä ainakin voisin lähtee, mut et kyl tää korona vähän on sillee passivoittanu ettei niin ku. Kynnys lähtee ylipäättään yhtään minneen oo vähän noussu, että on liikaa maleksinu vaan kotoon ni mitä pidempää tää kestää ni aina hankalampaa lähtee.

Eryteisesti 27–28- vuotiaat haastateltavat pohtivat sitä, ettei heidän ikäryhmälleen löydy tällä hetkellä Haminan seurakunnasta mielekästä toimintaa. Nämä nuoret aikuiset kokivat, etteivät he ole enää oikean ikäisiä nuorille suunnattuihin toimintoihin. Haastatteluissa nousi esiin erityisesti se, että 27–28-vuotiaat nuoret aikuiset eivät koe samaistuvansa noin 20-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin.

Nii, se vaikuttaa kuitenkin aika paljon kun sellanen lämmin vastaanotto ja sä saat olla just sitä mitä sä oot ja kaikki tommoin helppo tulla tavallaan. Paitsi sitte, ku on ventovierait nuorii nii sit ei oo helppo tulla, mut niinkun työntekijöitten puolelt on helppo, niit on helppo lähestyykkii.

Lisäksi ikäryhmien toiveet toimintojen ajankohdista poikkesivat huomattavasti toisistaan. 18–19-vuotiaat kaipasivat lisää toimintoja viikonloppuihin. Osa heistä koki, että viikonloppuisin on vaikea keksiä tekemistä Haminan alueella. Sen sijaan kaikki 27–28-vuotiaiden haastatteluryhmässä olivat sitä mieltä, ettei heillä ole viikonloppuisin aikaa osallistua seurakunnan toimintoihin. Tässä ryhmässä oltiin myös vahvasti sitä mieltä, ettei leireille lähteminen ole nykyisessä elämäntilanteessa mahdollista. Lisäksi perheelliset nostivat esiin toiveita tapahtumista, jossa lapset ja vanhemmat voisivat saada elämäänsä uusia tuttavuuksia.

Ois kiva saada ehkä viikonlopuille jotain. Et kun tuntuu et varsinkin ite on aina viikonloput vaan kotona tekemättä mitään, ku oikeen kukaan ei keksi et mitä vois tehdä.

Nii just, mielellään ehkä joku arki-illan juttu et noi viikonlopun leirit alkaa olla vähä hankalii järjestää.

Huomioitavaa on, että 27–28-vuotiaiden ryhmässä haastattelevien elämäntilanteen olivat myös todella erilaisia. Toimintoja ei siis voida määritellä pelkästään iän mukaan, vaan koko elämäntilanne tulee huomioida. Esimerkiksi perheelliset 27–28-vuotiaat haastateltavat toivoivat, että perheellisiä nuoria aikuisia voitaisiin koota yhteen huomioimalla heidän perhetilanteensa. Tällöin nuoret aikuiset eivät pohtineet seurakunnan mahdollisuuksia ainoastaan omasta näkökulmastaan, vaan myös oman perheensä näkökulmasta katsottuna.

Jos aattelee sillee et haluis olla jollain tapaa just niinku tekemisis enemmäki seurakunnan kaa et tollasiin tapahtumiin tai vastaaviin niinku et olis sit ehkä vähä useemmin järjestettäis jotain, ei nyt välttämättä tarvii olla mitää isoo mut et jotain sellast et sais niin kun, jäis sielt lapsuudest sit niit muistoi. Nyt just sillee, et ite mietit sillee, nii et kävin 10-synttäreil ja sit menny rippikouluun et ehkä jotain muutakii sit sinne, niille pienillekiin. Ja sit siin, siin samal menis niinku äidit ja iskat ja siel vois nähä niit vanhoiki, niinku mahollisest.

Muistojen saaminen seurakunnan toiminnoista koettiin merkittävänä tekijänä niin nuorille aikuisille itselleen, kuin tulevalle jälkipolvelle. Seurakunnalla on paikka nuorten aikuisten elämässä nuorisotoiminnan jälkeen etenkin juhliin liittyvissä toimituksissa. Tällaisia kallisarvoisia muistoja ja kokemuksia halutaan vaalia ja niitä halutaan jakaa myös eteenpäin tuleville sukupolville. Tällaisissa hetkissä kirkko näyttäytyy muuttumattomana nuorille aikuisille.

7.3.4 Seurakunnan toiminta näyttäytyy rajallisena

Haastatteluiden aikana kuultiin muutaman kerran toteamus: “Se olisi niin hankala järjestää”. Osallistujat pohtivat seurakunnan resursseja ja toimintojen rajallisuutta ajatellessaan mielekästä toimintaa. Nuorisotyö useissa seurakunnissa on jo olemassa olevien toimintojen kanssa ylityöllistettyä. Rippikoulu ja isostoiminta vievät suuren osan resursseista. Nuorisotyössä on enemmän keskityttävä uusien ikäluokkien vastaanottamiseen kuin suunnattava voimavaroja vanhojen toimintoihin.

(Hauta-Aho & Tornivaara, 2009, s. 67.) Kuten aikaisemmin todettiin, nuoret aikuiset kaipaavat paikkaa, jossa he voisivat tavata muita ikäisiään matalalla kynnyksellä. Tällaisen järjestäminen käytännössä koettiin kuitenkin vaikeaksi.

Niin varsinkin talvel tuntuu et jatkuvasti tai heti ku alkaa säät huonontuu nii jatkuvasti on jossain sosiaaliset medias valitusta siitä, kun nuoriso hengaa kaupan käytävillä ja jossain ässän tai kanuunan tuulikaapis, mut kun ei oo paikkaa minne mennä nii missä niitten sit pitäis olla? Et joku tommonen niin kun vois vaan tulla hengaamaan paikka olis just hyvä et joko niin ku kokonaan uus tai sit just et jos sain jotenkin laajennettua sitä nuokkarin toimintaa. Ehkä vähän vaikee järjestää just, mut semmost ehkä enemmän.

Nuorilla aikuisilla nousi esiin myös huoli syrjäseuduilla asuvista nuorista ja nuorista aikuisista, joilla on haasteita päästä mukaan Haminan keskustassa järjestettäviin seurakunnan toimintoihin. Syrjäseuduilla nuorten osallistumismahdollisuuksia rajoittaa olennaisesti mahdollisuus kyytiin. Taajamassa käyminen ja oleminen vapaa-ajalla on perheen hyväntahtoisuuden ja yhteistoiminnan varassa. Tämä määrittää, millaisiin palveluihin nuorella on ylipäätään mahdollisuus osallistua. (Pöysä & Tuuva-Hongisto, 2017, s. 231–232.) 27–28-vuotiaiden haastatteluryhmässä pohdittiin, voisiko nuorisotoimintoihin järjestää yhteiskuljetuksia. Esiin nousivat kuitenkin kysymykset lupa-asioista.

Voishan tänne tehdä vaikka jonkun listan, että jos joku tulee, pääsee vaikka vanhempien kyydillä joka viikko metsäkylästä tänne ni laittais seinälle listan ja siihen että tässä on kolme vapaata paikkaa ja jotain tollasta.

Mut miten virallisesti tollasenkii pystyy sit järjestää, ku se pitäis olla kuitenkin irrotettu seurakunnan toiminnasta koska sit täytyis kysyä luvat, että saako ottaa.

Fokusryhmähaastatteluiden pohjalta voidaan todeta, että nuoret aikuiset kaipaavat yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia. He haluavat jakaa myös samantyyppistä tunnetta toisille. Seurakunnan toiminnassa merkitykselliseksi nousee toisten huomiointi ja yhdessä tekeminen. Monipuoliset taustat ja elämäntilanteet rikastuttavat nuorten aikuisten kohtaamisia. Osallistumismahdollisuuksia halutaankin laajentaa, jotta kaikilla seurakunnan alueen nuorilla aikuisilla olisi yhden-

vertaiset mahdollisuudet osallistua ja kokea yhteenkuuluvuuden tunnetta. Seurakunnan koetaan luovan turvallinen ympäristö erinäisiin kohtaamisiin. Nuoret aikuiset kokevat, että toimintaan osallistujilla on tietynlainen käsitys siitä, millaista on olla osa seurakuntaa. Tämä yhdistävä tekijä edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta jo ennen yhteisöön saapumista.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1 Nuorten aikuisten kokemuksia Haminan seurakunnan toiminnasta

Opinnäytetyön ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli: "Minkälaisia kokemuksia nuorilla aikuisilla on seurakunnan toiminnasta?". Voidaan todeta, että nuorten aikuisten kokemukset seurakunnan toiminnasta ovat olleet pääsääntöisesti positiivisia. Nuorisotyö on tavoittanut nuoria ja tarjonnut turvallisen ympäristön toiminnassa mukana olleille. Varhaisnuorisotyön ei koettu olleen merkittävässä roolissa nuorten aikuisten seurakuntayhteyden saavuttamisessa. Tämän opinnäytetyön tulokset tukevat aikaisempia tutkimuksia siitä, että rippikoulu ja sen jälkeen isoskoulutus ovat keskeisessä roolissa nuorten seurakuntayhteyden kannalta. Kirkko tavoittaa nuoria hyvin seurakuntayhteyteen nuoristoiminnan kautta. (Hauta-Ahon ja Tornivaaran, 2009, s. 67.) Tämän opinnäytetyön tulosten mukaan nuorten aikuisten on kuitenkin vaikea hahmottaa seurakunnan kokonaisvaltaisuutta. Ennen rippikoulua käsitys seurakunnan toiminnasta on ollut suppea. Nuoret aikuiset tarkastelevat edelleen toimintaa omista lähtökohdistaan ja oman elämänvaiheensa kautta. Vaikka seurakunnan tietyssä toiminnassa olisi ollut vuosia mukana, voi sen muu toiminta jäädä hyvin vieraaksi ja etäiseksi. Mielenkiintoinen huomio on, että haastatteluiden mukaan nuoret aikuiset eivät kokeneet olleensa mukana seurakunnan toiminnassa, vaikka he osallistuivat esimerkiksi kouluun siunaamistilaisuuteen tai joulun ajan tapahtumiin.

Koska haastateltavien nuorten aikuisten ajatukset ovat olleet kiinni nuorisotoiminnassa, on toiminnan uudistaminen ja laajentaminen liittyneet nuorisotoiminnan kehittämiseen. Toisaalta voidaan puhua myös seurakunnassa uuden kohderyhmän toimintamuodon kehittämisestä. Ahon ja Tornivaaran (2009, s. 87–90) mukaan nuorten aikuisten mielikuvat kirkosta eivät muutu sillä, että heille kehitellään oma irrallinen toimintamuoto seurakunnassa. Toisaalta onnistuneesti se nähdään mahdollisena seurakuntien nykyisillä resursseilla. Nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen vaatii paljon työntekijältä. Toimintaa pitää lähteä pitkäjänteisesti suunnittelemaan ja rakentamaan sisältöön, toteutukseen, laatuun ja näkyvyyteen panostaen.

Myös tämän opinnäytetyön tulokset puoltavat ajatusta nuorisotyöntekijöiden merkittävästä roolista. Haastateltavat kokivat, että työntekijät vaikuttavat positiivisesti toiminnassa mukana olemiseen. Tulosten mukaan työntekijöiden rooli on merkittävä toimintaan palaamisen kannalta. Ahon ja Tornivaaran (2009, s. 87–90) mukaan pelkkä nuorisotyön osaaminen ja perinteiset toimintamuodot eivät riitä aikuisikäisille henkilöille suunnatun toiminnan järjestämiseen. On tärkeää nähdä nuoret aikuiset eri puolilta ja eri puolilla seurakuntaa.

Esimerkiksi diakoniatyöllä tai perhetyöllä voisi olla nuorten aikuisten toiminnassa kaivattu tila ennaltaehkäisevänä toimenä nuorten aikuisten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin kannalta. Tämän opinnäytetyön haastatteluiden perusteella nuoret aikuiset toivoivat saavansa vastuuta ja he olivat kiinnostuneita vapaaehtoistoiminnasta. Nuorilla aikuisilla on monipuolista osaamista ja kokemusta, jota olisi mahdollista hyödyntää. Nuorten hyvinvointi on noussut usein yhteiskunnallisiin keskusteluihin. Voisiko nuorten aikuisten osaamista ja innokkuutta hyödyntää diakoniatyössä esimerkiksi vertaisryhmätoimintana? Tai voisivatko nuoret aikuiset toimia kokemusasiantuntijoina esimerkiksi mielenterveydestä tai sen häiriöistä keskusteltaessa?

On tärkeää miettiä, miten olemassa olevia toimintoja voidaan monipuolistaa niin, että ne huomioivat nuoret aikuiset eri elämäntilanteissa. Miten nuorisotoiminnan lisäksi esimerkiksi perhetoiminnoista, vapaaehtoistoiminnasta, jumalanpalvelu-

selämästä ja kaikista muista seurakunnan toiminnoista saisi nuoria aikuisia kiinnostavia? Miten nuorten aikuisten mielenkiinnonkohteita, kuten musiikillisuutta tai muuta voitaisiin hyödyntää seurakunnan toiminnassa sen perustehtävän toteuttamiseksi? (Aho ja Tornivaara, 2009, s. 87–90.) Opinnäytetyössä esiin nousi myös se, että nuorille aikuisille tyypillistä on vaihtaa paikkakuntaa. Myös tästä näkökulmasta toimintamuotojen kehittämiseen on ratkaisevaa nuorten aikuisten tavoittamiseksi.

Tutkimuksen mukaan nuoret alkavat aikuisuuden kynnyksellä pohtimaan kysymystä kirkon jäsenyydestä (Tervo-Niemelä, 2017, s. 138). Tämä ei kuitenkaan noussut esiin tämän opinnäytetyön fokusryhmähaastattelujen keskusteluissa. Yleisesti nuorten aikuisten ikävaiheen aikana kirkko ja seurakunta koetaan myös etäisemmäksi kuin aikaisemmin. Tervo-Niemelän mukaan 20-vuotiaana joka neljäs nuorista koki, että kirkko ja seurakunta ovat etäisempiä kuin rippikoulu aikana. Huomioitavaa on, että tutkimuksen mukaan nuoret aikuiset kokivat etäännyneensä nimenomaa paikallisseurakunnastaan, eivätkä koko kirkosta. Tähän voidaan nähdä vaikuttavan pois muuttaminen omalta kotiseudulta. (Tervo-Niemelä, 2017, s. 138–139.) Mielenkiintoista on, että erityisesti 27–28-vuotiaat haastateltavat vaikuttivat katsovansa seurakunnan toimintaa nimenomaa paikallisseurakunnan kautta. Tuloksemme eivät käsittele paikkakunnalle muuttaneiden tai pois muuttaneiden kokemuksia seurakuntayhteydestä.

Mielenkiintoisena tuloksena opinnäytetyöstä nousi esiin nuorten aikuisten kokemus hengellisyys seurakunnan toiminnoissa. Heidän mielestään oli merkityksellistä, että seurakunnan toimintoihin voi osallistua juuri sellaisena kuin on, eikä hengellisyyden tarvitse olla itselle merkityksellistä. Nuoret aikuiset kokivat hengellisyyden pääsääntöisesti toimintojen kautta. Tällä hetkellä seurakunnan toiminnoissa tuodaan haastateltavien mukaan sopivasti hengellisyyttä esille. Toisten mielestä se on toiminnoissa taustatekijänä, kun taas toiset eivät olleet kokeneet hengellisyyden näkymistä juuri ollenkaan. Hyväksi koettiin, että hengellisyyden kokemiseen on seurakunnassa kuitenkin mahdollisuus.

8.2 Nuorten aikuisten toiveita ja odotuksia Haminan seurakunnassa

Toisena opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä oli: “Millaisia toiveita ja odotuksia nuorilla aikuisilla on liittyen Haminan seurakuntaan?”. Haastatteluiden tuloksissa esiin nousi kirkon nuorisotoiminnan mahdollisuudet vastata nuorten aikuisten tarpeisiin. On syytä saada tietää, millä tavalla seurakunnassa eri työaloilta pystytään vastaamaan nuorten aikuisten kohderyhmän toiveisiin ja odotuksiin. On todettu, että työ nuorten, rippikoululaisten ja isosten kanssa on jo äärimmäistä. Hauta-Aho ja Tornivaara (2009, s. 68) kuvaavat, että nuorille aikuisille on rakennettava siltoja nuorisotyön ja aikuistyön työmuotojen välille. Heidän mukaansa niin seurakunnan sisällä kuin paikkakunnilla toimivien tahojen kesken tarvitaan yhteistyötä nuorten aikuisten tavoittamiseksi. Kirkon nuorisotyö onnistuu kuljettamaan nuoria toiminnassa mukana. Samankaltaisia ratkaisuja tarvitaan nuorten aikuisten toimintaan.

Tuloksissa esiin nousi se, että haastateltavat kokivat työntekijöillä olevan merkitystä. Kun työntekijät ottavat nuoret ja nuoret aikuiset lämpimästi vastaan ja muistavat heidät vielä vuosienkin jälkeen, on toiminnassa mukana oleminen helppoa. Henkilökohtaisen kutsun merkitystä korostettiin toimintaan kutsuessa. Henkilökohtaiset yhteydenotot tavoittavat haastateltavien mielestä heidät paremmin kuin yleiset mainokset. Se myös lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhteyden kokemusta. Myös tästä näkökulmasta muidenkin seurakunnan työntekijöiden tutuksi tulemistä osallistujille voidaan pitää tärkeänä.

Haastatteluiden perusteella nuorilla aikuisilla oli monipuolisia odotuksia seurakunnan toiminnasta. Toiveet toiminnan sisällöstä olivat osittain ristiriidassa ja osittain hyvin yhtenäisiä. Keskeisin esiin noussut asia oli se, että nuoret aikuiset toivovat kohdennettua toimintaa heidän ikäryhmälleen. Selkeä toive on, että toimintaa halutaan osallistua kasvokkain ja säännöllisesti. Tulosten perusteella nuoret aikuiset toivovat uusia toimintamuotoja osallisuuden ja vapaaehtoistoiminnan toteutumiselle. Yhdessä tekeminen ja jaettu vastuu houkuttelevat nuoria aikuisia myös kohderyhmän oman toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen osallistumisen lisäksi.

Nuorten aikuisten tavoittaminen on koettu haasteeksi. Mielenkiintoista on, että Haminan seurakunta tarjoaa tutkimuksen aikana myös sellaisia toimintoja, jotka ovat tuloksissamme nuorten aikuisten toiveina. Vaikka toimintaa on tarjolla, nuoret aikuiset eivät ole löytäneet niihin mukaan. Tutkimustuloksissamme tuli esiin, että kohdennetulla mainonnalla on merkitystä nuorten aikuisten tavoittamisessa. Kun nuorten aikuisten kokemukset ja ajatukset ovat kiinni nuorisotoiminnassa, voi heidän olla haastavaa nähdä esimerkiksi aikuistyön toimintojen olevan heille avoimia. Lisäksi on tärkeä muistaa, että yhteisöllisyyden kokeminen erityisesti samassa elämäntilanteessa olevien kesken sekä yhteenkuuluvuuden tunne ohjaavat nuoria aikuisia toimintaan hakeutumisessa. Tällöin pelkkä mielekkääksi koettu toiminta ei välttämättä riitä siihen, että nuoret aikuiset saataisiin osallistumaan tapahtumiin. Haastatteluiden mukaan nuori aikuinen saattaa haluta etukäteen varmistua siitä, että toiminnassa hänellä on mahdollisuus kokea yhteyttä ja hyväksyntää muiden osallistujien parissa.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategian mukaan ihmiset huomioidaan kirkon toiminnassa heidän elämänkaaren ajan, mutta tämän opinnäytetyön tulosten mukaan nuorten aikuisten kohderyhmässä ei koeta näin. Mielenkiintoinen havainto onkin se, että haastatteluun osallistuneet nuoret aikuiset eivät nostaneet omaehtoisesti esiin seurakunnassa olevaa muuta toimintaa, joka olisi suunnattu kaikenikäisille tai heidän ikäisilleen. Tällöin on syytä selvittää, miksi kirkon muu toiminta ei tavoita nuoria aikuisia. Lisäksi on pohdittava, onko kirkossa tilaa sille että, uusia toimintamuotoja ja jopa rakenteellisia muutoksia kehitellään osaksi sitä tavoittaakseen ihmisiä laajemmin.

8.3 Opinnäytetyöprosessin tarkastelu

Opinnäytetyön tarkoituksena on ollut selvittää nuorten aikuisten kohderyhmän ajatuksia, toiveita ja odotuksia Haminan seurakunnassa. Kohderyhmän näkemysten esiin tuomisen lisäksi fokusryhmähaastatteluiden aineisto on nostanut esiin myös nuorten aikuisten ikäryhmän sisäiset toisistaan eroavat toiveet ja ajatukset, jotka osittain ovat myös ristiriidassa. Haastatteluiden kautta saimme kat-

tavasti tietoa nuorten aikuisten kokemuksista ja toiveista Haminan seurakunnassa. Vanhat toiminnot koettiin toimiviksi ja uusia kehitysehdotuksia tuotiin esiin. Suunniteltua pienemmät ryhmäkoot eivät vaikuttaneet merkittävästi aineistoomme. Haastateltavat keskustelivat avoimesti ja heiltä saadun palautteen pohjalta voidaan todeta, että haastattelutilanne oli onnistunut tavoitteiden mukaisesti. Opinnäytetyötä varten järjestetyt haastattelutilaisuudet tavoittivat nuorten aikuisten ikäluokasta kuitenkin vain ääripäät, joiden vastaukset osittain erosivat huomattavasti toisistaan. Sen perusteella aineistosta jäi puuttumaan ikäryhmän väliinpuotoajien näkemykset.

Tutkimuksen avulla on saatu tietoa nuorten aikuisten kokemuksista, toiveista ja odotuksista Haminan seurakunnassa. Opinnäytetyötä voi hyödyntää paikallisesti seurakunnan kehittämistoiminnassa. Tutkimustulokset ovat antaneet näkökulmia nuorten aikuisten toiveista myös koko kirkkoa kohtaan. Nuorten aikuisten ääni on tärkeää saada kuuluviin, jotta kirkko pystyisi vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Tutkimusta voi hyödyntää myös muissa seurakunnissa, joissa mietitään nuorten aikuisten asemaa seurakunnassa.

Työelämäyhteistyötahon, Haminan seurakunnan mukaan opinnäytetyö antaa toivotusti merkityksellistä tietoa kohderyhmän ajatuksista liittyen Haminan seurakuntaan. Tuloksista saatuja nuorten aikuisten toiveita ja odotuksia voidaan Haminan seurakunnan yhteyshenkilön mukaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä. Aihe on mietityttänyt ajankohtaisena asiana Haminan seurakunnassa. Tulokset ovat työelämäyhteistyötahon yhteyshenkilön mukaan auttaneet ottamaan huomioon myös sellaisia asioita, mitä ennen tuloksia ei ole osattu ottaa huomioon.

Työelämäyhteistyötahon yhteyshenkilön kanssa on lisäksi keskusteltu siitä, että tutkimustulokset koskettavat koko Haminan seurakuntaa, eikä ainoastaan aikuisuuden työalaa. Tällöin tutkimustulosten esitystavan pohtiminen on tärkeää. Tutkimustuloksista on laadittu kokoavan kuvan ohjaavilta opettajilta saatujen kommenttien pohjalta (Liite 5). Kuva selkeyttää seurakunnan työntekijöille tutkimustulosten keskeisimmät asiat, kun työntekijät voivat tarkastella tutkimustuloksia oman työalansa näkökulmasta.

9 POHDINTA

9.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Diakonia-ammattikorkeakoulussa on sitouduttu noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta on luotettavaa ja eettisesti hyväksyttävää. Tutkimuseettisiin periaatteisiin kuuluvat muun muassa riittävä perehtyneisyys aiheeseen, henkilötietojen käsittely, tutkimuslupa sekä sopimukset. (Diak, i.a.) Ihmisiin kohdistuvissa tutkimuksissa lähtökohtana on ollut luottamus tutkijoiden ja tutkittavien välillä. Luottamusta on pidetty yllä kunnioittamalla haastateltavien ja tutkimukseen osallistuvien ihmisarvoa ja oikeuksia. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3, 2019, s. 8.) Suomen perustuslaki turvaa esimerkiksi ihmisten yhdenvertaisuuden, henkilökohtaisen vapauden, yksityiselämän suojan, uskonnon ja omantunnon vapauden sekä sananvapauden (L 731/1999). Lisäksi eettisiin periaatteisiin on kuulunut se, että tutkimuksesta ei aiheudu tutkittaville riskejä, vahinkoja tai haittoja (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3, 2019, s. 7).

Tutkijoiden on ollut tärkeää perehtyä etukäteen tutkittavaan yhteisöön (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3, 2019, s. 8). Toiselle opinnäytetyöntekijälle Haminan seurakunta on ollut entuudestaan tuttu. Tämän lisäksi Haminan seurakunnan yhteyshenkilön kanssa on keskusteltu seurakunnan toiveista ja odotuksista liittyen opinnäytetyöhön. Opinnäytetyöprosessin kannalta on ollut hyödyllistä, että toinen tekijöistä ei ole tuntenut Haminan seurakunnan aluetta entuudestaan ja että toisella on ollut siihen tuntemusta useamman vuoden ajalta. Eettisenä haasteena koettiin, että toisen haastatteluryhmän jäsenet olivat toiselle tekijöistä entuudestaan tuttuja. Ennakkotietojen ei ole saanut antaa vaikuttaa tuloksiin ja niiden analysointiin. Tutkijoilla on ollut velvollisuus ilmoittaa tutkimuksen kannalta olennaiset sidonnaisuudet haastatteluun osallistuville (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3, 2019, s. 9). Molemmissa haastatteluryhmissä opinnäytetyöntekijät ovat kertoneet itsestään ja lähtökohdistaan osallistujille ennen haastatteluiden aloittamista. Opinnäytetyöntekijät nuorina aikuisina ovat kuuluneet tutkittuun kohderyhmään itsekin. Lisäksi heillä on ollut aiheeseen liittyviä

omia näkemyksiä. Niitä on pitänyt tarkastella ja pohtia, millä tavoin ne eivät ole päässeet ohjaamaan aineiston keruuta ja sen analysointia sekä tutkimukseen valikoitua teorian tietoa.

Tutkimukseen osallistuvilla henkilöillä on ollut oikeus vapaaehtoiseen osallistumiseen, mutta myös siitä kieltäytymiseen. Tutkittaville ei ole saanut tulla sellaista tunnetta, että heidät olisi pakotettu mukaan haastatteluihin. Lisäksi tutkittavilla on ollut oikeus keskeyttää osallistuminen tai peruuttaa suostumuksensa osallistumiseen. Tutkittaville on tullut myös antaa tietoa tutkimuksen sisällöstä, henkilötietojen käsittelystä sekä käytännön toteutuksesta. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3, 2019, s. 8.) Haastatteluihin osallistuneille henkilöille on hyvissä ajoin hakuilmoituksesta asti kerrottu opinnäytetyön ja sen toteuttamistavan tavoitteet, tarkoitukset ja niihin liittyvät vaatimukset. Myös yhteydenotossa ennen haastatteluja (Liite 2) haastateltavia on tiedotettu tilaisuuden luonteesta. Ennen fokusryhmähaastattelujen aloitusta haastateltavia on pyydetty allekirjoittamaan suostumuslomake haastatteluun vapaaehtoisesta osallistumisesta, jossa osallistujat ovat suostuneet siihen, että haastattelussa esiin tulleita kommentteja on käytetty opinnäytetyön aineistona. Näin on varmistettu, että haastatteluihin osallistuneet henkilöt ovat olleet tietoisia siitä, mitä opinnäytetyöntekijät ovat olleet tekemässä, miksi ja mikä on ollut heidän osuutensa tutkimuksessa.

Tutkittavilla on ollut oikeus siihen, että he saavat ymmärrettävää ja totuudenmukaista tietoa tavoitteista sekä tutkimuksen vaikutuksista (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3, 2019, s. 9). Haastatteluun osallistuneiden henkilötiedoista on kerätty tutkimuksen kannalta vain välttämättömät tiedot. Haastateltavat ovat anonymisoitu tutkimusaineistossa. Haastattelumateriaali on ollut opinnäytetekijöiden hallussa kahdella muistitikulla. Äänitallenteet ja litteroidut tekstit ovat siirretty niihin säilytykseen ja ne hävitetään, kun se on mahdollista. Näin ollen pääsy tutkimusaineistoihin on niillä henkilöillä, joilla on perusteltu tarve tietojen käsittelyyn (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu 3, 2019, s. 12).

Molemmat opinnäytetyöntekijät ovat aktiivisesti osallistuneet opinnäytetyöprosessissa kaikkiin vaiheisiin jakaen siihen liittyvää työtä tasapuolisesti. Eettisyyttä

ja luotettavuutta on pohdittu yhdessä prosessin aikana sen eri vaiheissa. Opin­näytetyöntekijät ovat olleet avoimia toisilleen myös eettisten haasteiden suhteen. Tämä on lisännyt luotettavuutta siihen, että opinnäytetyöntekijöiden mielipiteiden vaikutusta tutkimustuloksiin on pystytty välttämään. Myös muita opinnäytetyöprosessiin liittyviä henkilöitä on pidetty tietoisina eettisyyteen liittyvien kysymysten suhteen.

Opinnäytetyötä on tarkasteltu eri vaiheissa opinnäytetyöseminaareissa ja ohjaa­vien opettajien ohjausajoilla. Myös työelämäyhteistyötahon yhteyshenkilön kanssa opinnäytetyön etenemisestä on tiedotettu ja pyydetty näkökulmia työhön prosessin eri vaiheissa. Esimerkiksi suunnitteluvaiheessa opinnäytetyön toteu­stapaa pohdittiin yhdessä työelämäyhteistyötahon yhteyshenkilön, ohjaavan opettajan sekä opinnäytetyöntekijöiden kesken. Opinnäytetyöhön tehtiin muutok­sia seminaareissa saatujen palautteiden pohjalta. Suurempien muutosten koh­dalla keskusteltiin myös seurakunnan yhteyshenkilön kanssa ja pyydettiin hä­neltä mielipidettä ratkaisuihin. Tällä haluttiin varmistaa, että opinnäytetyö pysyy työelämälähtöisenä. Esimerkiksi alkuun suunnitellusta kolmannesta haastattelu­ryhmästä päätettiin luopua yhteisymmärryksessä. Tähän ryhmään olisi kutsuttu ne nuoret aikuiset, jotka eivät ole olleet mukana seurakunnan toiminnassa. Myös tutkimuksen tulokset on esitetty yhteyshenkilölle ja niistä on käyty keskustelua.

9.2 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessin kautta olemme tulleet tietoiseksi siitä, millä tavalla nuor­ten aikuisten uskonnollisuus on ikäpolvien välillä muuttunut ja millä tavalla se vai­kuttaa kiinnittymisessä seurakuntaan. Kirkon tulevaisuuden kannalta ilmiö on merkittävä. Siksi opinnäytetyömme aiheen parissa toimiminen on tuntunut mer­kitykselliseltä ja mielekkäältä. Nuorten aikuisten ajatusten kuuleminen on ollut keskeistä. Kokemus erilaisten ajatusten ja mielipiteiden ilmaisemisesta ja niiden tietoisuuteen saattamisesta on merkityksellistä koko aiheen kannalta. Opin­näytetyöprosessi on vahvistanut näkemystä siitä, että ihmisten kuuleminen ja dialo­gisuus eri tilanteissa on tärkeää. Tätä on tukenut myös opinnäytetyön syntyminen

yhdessä tekemisellä ja sen äärellä asioista keskustelemalla. Olemme harjaantuneet myös itsereflektiossa, kun olemme saaneet peilata ajatuksiamme toisen kautta. Erilaisten ajatusten vaihtaminen vie asioita eri tavoin eteenpäin ja rikastuttaa toimintaa. Diakoniatyön kompetenssit ohjaavat meitä esimerkiksi yhteistyötaitojen ja yhteisöllisyyden osaamiseen (Diak, i.a.-a). Ajattelemme, että työskentelemme sitten sosiaali- tai kirkonalalla yhteistyön edistäminen ja toisten tukeminen ovat tärkeitä työskentelyn ja toiminnan tuloksellisuuden kannalta. Esimerkiksi kirkossa yli työaloja ylittävää työtä tarvitaan entistä vahvemmin.

Opinnäytetyöprosessi on auttanut meitä näkemään, minkälaisia vaikutusmahdollisuuksia kirkon työntekijöiden näkökulmasta haasteisiin vastaamiseksi voi olla. Ymmärryksemme nuorten aikuisten elämäntilanteista ja kokemuksista sekä paikkakuntakohtaisista eroista ovat lisääntyneet. Organisaation toimintaympäristön ja kohderyhmän tunteminen on erityisen tärkeää, kun resurssit ja toimintavalmiudet ovat rajalliset. Se on tärkeää myös siksi, että voidaan tavoittaa kohderyhmä ja vastata heidän tarpeisiinsa.

Diakoniatyön kompetensseihin kuuluu myös hengellisen työn osaaminen (Diak, i.a.-a). Tulevina diakoniatyöntekijöinä on tärkeää ymmärtää, että ihmiset määrittelevät hengellisyyttä eri tavoin. Opinnäytetyössämme tuli esiin, että hengellisyys ajatellaan nuorten aikuisten näkökulmasta katsottuna usein toiminnallisuuden kautta. Hengellisyyden moninaisuuden ymmärtäminen on ollut merkittävää ammatillisen kasvumme kannalta. Opinnäytetyössä on osoitettu, että nuorten aikuisten uskonnollisuuden muutos ei tarkoita uskonnollisuuden katoamista. On tärkeä muistaa, että spiritualiteettiset kokemukset ja näkemykset ovat yksilöllisiä, eivätkä niihin välttämättä liity uskontoon liittyvät asiat. Tieto on ohjannut ajattelemaan, että ihmisen yhteyttä Jumalaan sekä uskonnolliseen ja arvojen mukaiseen elämään voidaan tukea eri tavoin. Lisäksi vahvuuksien ja voimavarojen tunnistaminen on tärkeää, kun työskennellään ihmisten parissa. Monialainen työkenttä rikastuttaa ja avaa uusia näkökulmia yhteiskunnassa toimiessa.

Nuorten aikuisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä opinnäytetyössä on käsitelty erityisesti seurakunnan toiminnan näkökulmasta. Aiheet ovat kuitenkin antaneet meille arvokasta tietoa myös muista tulokulmista. Seurakunta on yksi taho, joka

voi vastata yhteisöllisyyden ja osallisuuden tarpeeseen. Myös sosionomin tehtävissä osallisuus on tärkeä käsite. Sosionomin kompetensseihin kuuluu osallistava yhteiskuntaosaaminen (Diak, i.a.-a). Olemme oppineet, kuinka esimerkiksi monipuolinen vapaaehtoistoiminta edistää ihmisten hyvinvointia ja tuo merkityksellisyyttä elämään.

Myös kehittämis- ja innovaatiotoiminnan osaaminen kuuluvat Sosionomin kompetensseihin (Diak, i.a.-a). Tämä ote varmasti auttaa myös kirkon työssä muuttuvassa toimintaympäristössä, mutta samalla myös isommassa kuvassa, koko yhteiskunnassa eri tehtävissä. Opinnäytetyöprosessi on valmistanut meitä työelämässä vastuun ottamiseen ja sen jakamiseen sekä suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen työskentelyyn.

9.3 Jatkotutkimusaiheet

Tutkimukseen osallistuneet henkilöt olivat tutkimuksen aikana aktiivisesti seurakunnan toiminnassa mukana olevia tai aikoinaan seurakunnan toiminnassa mukana olleita nuoria aikuisia. Tässä tutkimuksessa ei tavoitettu henkilöitä, jotka eivät ole osallistuneet seurakunnan toimintaan rippikoulun jälkeen. Opinnäytetyömme tutkimuksesta jätettiin tarkoituksen mukaisesti pois alkuun suunniteltu kolmas haastatteluryhmä. Tähän ryhmään olisivat kuuluneet tutkimuksen aikana ne nuoret aikuiset, jotka eivät ole osallistuneet seurakunnan toimintaan. Tutkitusti nuorisosalalla toimivia työntekijöitä huolestaa nuorten syrjäytyminen, mielenterveysongelmat ja yksinäisyys (Nuorisotyöstä Suomessa, i.a.). Tämä avaa mielenkiintoisen jatkotutkimusmahdollisuuden. Miten seurakunta tavoittaisi ne nuoret aikuiset, jotka eivät ole rippikoulun jälkeen jatkaneet seurakunnan toiminnassa? Tai millaista toimintaa kaipaaisivat he, jotka eivät osallistu lainkaan kunnan tai yksityisen sektorin nuorisotoimintoihin.

Tulevina sosionomi-diakoneina meitä kiinnostaa nuorten aikuisten hyvinvointi ja heidän tavoittamisensa diakoniatyön kautta. Korona-epidemia on vaikuttanut myös nuoriin aikuisiin. Tutkimuksen mukaan korona-aikana yksinäisimmiksi it-

sensä tunsivat yksin asuvat nuoret. Myös työttömyyden ja kotitalouden toimeentulon nähtiin vaikuttavan yksinäisyyden kokemuksiin. Pandemian seurauksia tullaan varmasti näkemään myös kirkossa. Korona-kyselyn mukaan neljäsosa nuorista uskoi, että koronalla tulee olemaan pysyviä vaikutuksia heidän omassa elämässään. Taloudellisia vaikutuksia on voitu havaita heikommin toimeentulevissa kotitalouksissa ja pandemian aikana. Näissä talouksissa pitkäaikaisia seurauksia uskottiin olevan enemmän (Haikkola & Kauppinen, 2020.) Jatkotutkimus aiheena näemme myös diakoniatyön mahdollisuuksien selvittämisen nuorten aikuisten hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta.

LÄHTEET

- Aro, J. (2011). *Yhteisöllisyys ja sosiaalinen side*. Teoksessa Kangaspunta, S. (toim.), *Yksilöllinen yhteisöllisyys: Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen* (s. 38, s. 40–41, s. 44, s. 45–47, s.52–53). Tampere University Press. Tampere.
- Diak. (i.a.). *Tutkimusetiikka Diakissa*. Saatavilla 7.3.2022
<https://www.diak.fi/kumppanille-ja-kehittajalle/avoin-tiede-ja-tutkimus/tutkimusetiikka-diakissa/>
- Diak. (i.a.-a). *Osaamisvaatimukset: Sosionomi (AKM), diakoniatyö*. Saatavilla 10.3.2022 <https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijan-polku/opintojen-suorittaminen/arviointi/osaamisvaatimukset-sosionomi-amk-diakoniatyö/>
- Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (toim.) (2007). *Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura*, julkaisuja 77. Opetushallitus, nuorten osallisuushanke. Humanistinen ammattikorkeakoulu, Sarja A 3, 2007. Helsinki.
- Grönlund, H. (2012). *Volunteerism as a mirror of individuals and society: reflections from young adults in Finland*. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto].
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/32919/voluntee.pdf?sequence=1>
- Grönlund, H. (2017). *Nuoret vapaaehtoisina kirkossa ja yhteiskunnassa*. Teoksessa Kokkonen, J. (toim.), *Tehdään ihmeitä! Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa* (s. 107-124). Diakonia ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-291-2>
- Haapiainen, T-M., Kokkonen, J., Kopperi, K., Kuusimäki, K., Latvus, K. & Määttä, P. (2020). *Kehittämistä, vaikuttamista ja koulutusta seurakunnan tueksi*. Teoksessa *Kirkon kehittämistyön tukena*. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2016–2019. (s. 12–45).

- Kirkon tutkimuskeskus. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisu 64. <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4240/viewmode=previewview>
- Haikkola, L. & Kauppinen, E. (2020). *Nuorten korona-ajan yksinäisyys ja näkemykset koronan vaikutuksista tulevaisuuteen*. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma66>
- Haminan seurakunta. (i.a.). *Haminan seurakunnan sekä Miehikkälän ja Virolahden kappeliseurakuntien strategia vuosille 2016–2020*. <https://www.haminanseurakunta.fi/wp-content/uploads/2016/10/Haminan-seurakunnan-strategia-2016-2020.pdf>
- Hauta-Aho, H. & Tornivaara, S.-M. (2009). *Kirkosta kiinni!* Kirjapaja. Helsinki.
- Hovi, T. (2018). *Jäsenyys uskonnollisessa yhteisössä*. Teoksessa Ketola, K., Martikainen, T. & Taira, T. (toim.), *Uskontososiologia* (s. 119, s. 219–220). Eetos ry. Turku.
- Huomo, V. (2018). *Osallistumista osallisuuteen - yksittäisistä käytännöistä kohti osallisuuden kulttuuria*. Teoksessa *Kirkon kasvatus vuonna 2030. Kristillisen uskon välittymisen haasteita ja mahdollisuuksia*. (s. 79–89). Kirkkohallitus. Suomen ev.lut.kirkon julkaisuja 74, kirkko ja toiminta. https://issuu.com/kirkonkasvatus/docs/kirkon_tulevaisuuslonteko_2018_lo?e=11549239/65960028
- Hytönen, M., Ketola, K., Salminen, V.-M., Salomäki, H., Sohlberg, J. (2020). *Johdopäätökset*. Teoksessa *Uskonto arjessa ja juhlassa. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2016–2019*. (s. 251–266). Kirkon tutkimuskeskus. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 134. <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4238/viewmode=previewview>
- Isoja ihmeitä. (2016). *Isostoiminnan linjaus 2016*. Suomen ev.-lut.kirkon julkaisuja 43, *Kirkon kasvatus ja perheasiat*. <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4163/viewmode=infoview/qsr=isoja%20ihmeita>
- Jokinen, A. (i.a.). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat*. Teoksessa Vuori, J. (toim.). *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteis-

kuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-nakokulmat/>

- Juhila, K. (i.a.). *Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet*. Teoksessa Vuori, J. (toim.). *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>
- Juhila, K. (i.a.-a.). *Teemoittelu*. Teoksessa Vuori, J. (toim.). *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>
- Juhila, K. (i.a.-b.). *Koodaaminen*. Teoksessa Vuori, J. (toim.). *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/koodaaminen/>
- Kaikkialta kaikkialle (2018.) *Missiologian tuntemus ja osaaminen kirkon työssä*. Suomen ev.lut.kirkon julkaisuja 67. Kirkko ja toiminta. <https://evl.fi/documents/1327140/40243242/Kaikkialta+kaikkialle+-+kirkon+missio+nyt/b2546877-6adb-4f4e-f881-e4d9a7a8eff8>
- Kauppinen, E., Kiilakoski, T., & Lahtinen, J. (15.12.2020). *Nuorisotyöstä koronan aikaan*. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/nakokulma67>
- Ketola, K. (2020). *Uskonto ja kulttuurin muutos*. Teoksessa *Uskonto arjessa ja juhlassa*. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2016–2019. (s. 13, s. 17, s. 38–44). Kirkon tutkimuskeskus. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 134. <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4238/viewmode=previewview>
- Kiilakoski, T. (2017). *Osallisuuden ovimatot ja lasikatot: yläkoululaisten näkemyksiä osallisuudesta ja sen rajoista*. Teoksessa Kokkonen, J. (toim.), *Tehdään ihmeitä: Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa* (s. 85–106). Diakonia-ammattikorkeakoulu.

- Kohtaamisen kirkko. (2014). *Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020*. Suomen ev.lut. kirkon julkaisuja, Kirkko ja toiminta. <https://evl.fi/documents/1327140/52566740/Kohtaamisen+kirkko/d3b98b1a-8d4c-fcf5-01f3-02e8ba28a784>
- L 1285/2016. *Nuorisolaki* 1285/2016. 1285/2016. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- L 731/1999. *Suomen perustuslaki* 11.6.1999/731 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Mäntyranta, T. & Kaila, M. (2008). *Fokusryhmähaastattelu laadullisen tutkimuksen menetelmänä lääketieteessä*. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim. <https://www.duodecimlehti.fi/duo97349>
- Nuoret seurakuntalaisina. (2012). Suomen ev.lut.kirkon kirkkohallituksen julkaisu 2012:6. https://evl.fi/documents/1327140/52567046/KH_nuoret_www.pdf/ce680578-4c4f-31f0-e764-9da732d7c797?t=1560327978000
- Nuorisotyöstä Suomessa. (i.a.) *Nuorisosalalla näkyvät ilmiöt*. Saatavilla 7.3.2022 <https://nuorisotyosta.fi/ilmiot/>
- Ovet auki. (2020). *Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuoteen 2026*. Suomen ev-lut.kirkon julkaisuja 89, Kirkko ja toiminta. <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4239/viewmode=infoview>
- Pessi, A. B., & Grönlund, H. (2018). *Julkinen ja yksityinen: uskonnon monipaikkaisuus*. Teoksessa Ketola, K., Martikainen, T. & Taira, T. (toim.), *Uskontososiologia* (s. 107–108, s. 110.). Eetos Ry. Turku.
- Pihkala, P. (2017). *Maallinen on hengellistä. Kommentteja isosuuden teologiasta*. Teoksessa Kokkonen, J. (toim.), *Tehdään ihmeitä! Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa* (s. 71–82). Diakonia ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-291-2>
- Polku. (2021). *Vauvasta aikuiseksi seurakunnan yhteydessä*. Suomen ev.lut. Kirkon julkaisuja 106, Kirkko ja toiminta. <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4268/viewmode=infoview>

- Porkka, J. (2017). *Rippikoululaisten ja isosten uskonnollisuuden ja motivaation muutos sekä Matteus-efekti*. Teoksessa Kokkonen, J. (toim.), *Tehdään ihmeitä: Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa* (s. 153–188). Diakonia-ammattikorkeakoulu.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-291-2>
- Porkka, J. (2019). *The Young Confirmed Volunteers of the Evangelical Lutheran Church of Finland. Motivation, Religiosity, and Community*. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. (Diakonia ammattikorkeakoulun julkaisuja. Tutkimuksia 2.) Diakonia ammattikorkeakoulu.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/227335/DIAK_tutkimus_2_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Porkka, J. (2021). *Kasvava nuori ja uskon yhteisöllisyys*. Teoksessa Kauppila, H. (toim.), *Kasvu vapautteen: Nuorten rinnalla seurakunnassa* (s.147, s. 149–150. s. 155). Kirjapaja. Helsinki.
- Porkka, J. & Valtonen, M. (2021). *Lapsen ja nuoren uskonnollinen kehitys ja sen tukeminen*. Teoksessa Kauppila, H. (toim.), *Kasvu vapautteen: Nuorten rinnalla seurakunnassa* (s. 119–120, s. 127). Kirjapaja. Helsinki.
- Pöyhönen, T. (2019). *Yhteisöjen kirkko*. Karas-Sana Oy.
- Pöysä, V. & Tuuva-Hongisto, S. (2017) *“Onks käyntii ja onks kyytii?” Nuorille merkitykselliset palvelut syrjäseudulla*. Teoksessa Aaltonen, S. & Kivijärvi, A. (toim). *Nuoret aikuiset hyvinvointipalvelujen käyttäjinä ja kohteina* (s. 221–236). Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisu 136. https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/nuoret_aikuiset_hyvinvointipalvelujen_kayttajina_ja_kohteina_lopullinen.pdf
- Rajala, E., Huopainen, K., Pennanen, J., Sirkka, S., & Tella, M-L. (2013). *Neljän valtakunnan kirkko: Marian kirkko Haminassa*. Haminan seurakunta.
- Rope, T. (2002). *Yrittäjän markkinointikirja*. Tietosykli Oy.

- Salomäki, H. (2021). *Perinteen ja yksilöllistymisen ristipaineessa. Nuoret aikuiset ja kaste*. Teoksessa Uskonto, katsomus ja kasvatus. Tieteellinen aikakausikirja 1/2021. <https://journal.fi/ukk/article/view/110892/65170>
- Suomen ev.lut. kirkko (i.a.). *Isonen*. <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Isonen>
- Suomen ev.lut. Kirkko (i.a.-a). *Spiritualiteetti*. <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Spiritualiteetti>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2018). *Toimintatilasto 2018 vuosiyhteenveto*. <https://www.kirkontilastot.fi/viz.php?id=69>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2019). *Toimintatilasto 2019 vuosiyhteenveto*. <https://www.kirkontilastot.fi/viz.php?id=112>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2020). *Seurakuntien jäsentilasto 2020*. <https://www.kirkontilastot.fi/viz.php?id=133>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2021). *Jäsentilasto 2021*. <https://www.kirkontilastot.fi/viz.php?id=185>
- Tanska, J. (2018). *Toimintakertomus*. Teoksessa *Haminan seurakunta. Tasekirja 2018* (s. 1). https://www.haminanseurakunta.fi/wp-content/uploads/2019/12/Tasekirja_2018-allekirjoitussivu-mukana.pdf
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (9.3.2021). *Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet*. Saatavilla 8.5.2021 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-osa-alueet-ja-osallisuuden-edistamisen-periaatteet>
- Tervo-Niemelä, K. (2017). *Kirkon jäsenyys rippikoulun ja isostoiminnan kysymyksenä*. Teoksessa Kokkonen, J. (toim.), *Tehdään ihmeitä: Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa* (s. 125–152). Diakonia-ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-291-2>
- Tervo-Niemelä, K. (2018). *Ikä- ja sukupolvivaikutteet uskonnollisuudessa*. Teoksessa Ketola, K., Martikainen, T. & Taira, T. (toim.), *Uskontososiologia* (s. 141, s.144–147). Eetos Ry. Turku.
- Tervo-Niemelä, K. (2021). *Tervetuloa uskonnon, katsomuksen ja kasvatuksen tutkimuksen äärelle*. Teoksessa Uskonto, katsomus ja kasvatus.

- Tieteellinen aikakausikirja 1/2021. <https://journal.fi/ukk/article/view/110902/65183>
- Thitz, P. (2013). *Seurakunta osallisuuden yhteisönä*. Diakonia- ammattikorkeakoulu. https://diak.finna.fi/Record/theseus_diak.10024_140359
- Tilastokeskus. (i.a.) *Kuntien välinen muutto iän (5-v.), sukupuolen, ja muuton suunnan mukaan alueittain, 1990–2020*. https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_muutl/statfin_muutl_pxt_11a2.px/table/table-ViewLayout1/
- Tilastokeskus. (i.a.-a) *Kuntien välinen muutto iän (5-v.), sukupuolen, ja muuton suunnan mukaan alueittain, 1990–2020*. https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_muutl/statfin_muutl_pxt_11a2.px/table/table-ViewLayout1/
- Turunen, K. (2005). *Ikävaiheiden kriisit*. Atena Kustannus Oy.
- Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Toimituskunta. Saatavilla 5.3.2022. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf
- Vappula, K. (2021). *Polku vauvasta aikuiseksi kirkon yhteydessä*. Teoksessa Kauppila, H. (toim.), *Kasvu vapauteen: Nuorten rinnalla seurakunnassa*. (s. 189–190.) Kirjapaja. Helsinki.
- Vuori, J. (i.a.). *Aineiston tuottaminen*. Teoksessa Vuori, J. (toim.). Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaristo. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-prosessi/aineiston-tuottaminen/>

LIITE 1. Haastattelutilaisuuksien hakuilmoitus

RENTO RYHMÄHAASTATTELUILTA 18-29 -VUOTIAILLE

**Haminan seurakunnassa kokoontumistila:
Herran Kukkaro, Pikkuympyräkatu 34, Hamina.**

Aloitetaan
ruokailuhetkellä!

Haminan seurakunta
tarjoaa osallistujille pizzat.

SEURAKUNNAN TOIMINNASSA MUKANA
OLEVAT: **MA 13.9.2021 KLO 18.00**

AIKANAAN SEURAKUNNAN TOIMINNASSA
MUKANA OLLEET: **TI 14.9.2021 KLO 18.00**

8 haastateltavaa / ryhmä.

Olemme Karita ja Laura
sosionomi - diakoniatyön opiskelijoita Diakista.
Järjestämme ryhmähaastattelut Haminan
seurakunnan kanssa opinnäytetyötämme varten.
Opinnäytetyössämme selvitämme nuorten
aikuisten ajatuksia Haminan seurakunnasta.

Ajatuksesi ovat tärkeitä! Haluamme tuoda äänesi kuuluviin, jotta seurakunta voi kehittää toimintaansa.

Ryhmähaastattelussa osallistajat keskustelevat annetuista teemoista. Haastatteluiden tarkoitus on tuottaa opinnäytetyöhömmä kohderyhmän näkemyksiä seurakunnasta ja sen toiminnasta. Erilaiset kokemukset ja näkemykset ovat opinnäytetyömme kannalta arvokkaita.

Jaana Kivekäs
puh. |

Ilmoittautumiseen: nimi, puhelinnumero,
sähköposti, ikä, mahdolliset allergiat ja tieto
kumpaan ryhmään osallistuu.

Ilmoittaudu
5.9.2021
mennessä!

Ilmoittautumisesta kerättyjä tietoja ei tallenneta. Tilaisuuden alussa pyydämme osallistujia täyttämään erillisen suostumuslomakkeen. Lomakkeessa kerrotaan, mitä tietoja tarvitaan ja miten niitä käytetään. Haastattelut äänitetään opinnäytetyöntekijöitä varten. Haastateltavien vastauksia tullaan käyttämään valmiissa opinnäytetyössä. Valmis tutkimustulos julkaistaan, mutta haastateltavien anonymiteetti tullaan säilyttämään. Olemme yhteydessä ilmoittautuneisiin ennen tilaisuutta. Mikäli sinulle herää kysymyksiä, voit olla yhteydessä meihin!

LIITE 2. Viestintä haastateltaville ennen tapaamista

Moikka!

Olet ilmoittautunut Haminan seurakunnan järjestämään ryhmähaastatteluun opinnäytetyötämme varten. Hienoa, että olet mukana!

Tavataan (maanantaina 13.9 / tiistaina 14.9) Klo 18 Herran Kukkarossa. Syömmme ensin yhdessä pitsat, jonka jälkeen pääsette ryhmässä keskustelemaan kokemuksistanne, toiveistanne ja odotuksistanne Haminan seurakunnassa.

Halutessasi voit valmistautua haastatteluun pohtimalla seuraavia kysymyksiä:

Millaista toimintaa kaipaisit Haminaan?

Millaiseen seurakunnan toimintaan haluaisit osallistua? (Missä ja kuinka usein?)

Miten kehittäisit nuorten aikuisten toimintaa Haminan seurakunnassa?

Haastattelujen ajatuksena on, että keskustellette ryhmässä ylläolevan tapaisista kysymyksistä. Täällä saa heitellä rohkeasti ilmoille kaikenlaiset toiveet ja ideat!

Pyydämme osallistujia täyttämään suostumuslomakkeen ennen haastattelun alkua, jotta saamme käyttää äänittämäämme materiaalia opinnäytetyössämme.

Ja sitten vielä tärkein kysymys: minkä pitsan haluat tilata kotipitsasta? 😊

Ilmoista viikonloppua ja nähdään pian! 😊

Terveisin Laura Pietiläinen ja Karita Karttunen
Sosionomi (AMK), diakoniatyön opiskelijat

LIITE 3. Kirjallinen suostumuslomake haastatteluun osallistuville

KIRJALLINEN SUOSTUMUS FOKUS-RYHMÄHAASTATTELUUN OSALLISTUMISESTA JA SEN TUOTTAMIEN TIETOJEN KÄYTTÄMISESTÄ OPINNÄYTETYÖSSÄ.

Opinnäytetyön aihe: Nuorten aikuisten ajatuksia Haminan seurakunnasta

Tekijät: Karita Karttunen ja Laura Pietiläinen, Sosionomi (AMK), diakoniatyön opiskelijat.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Helsinki

Haastattelu-aika: Tiistaina 14.9.2021. Haminan seurakunta / Simeon-talon koushuone

Osallistujan tiedot

Nimi:

Ikä:

Sukupuoli:

Ryhmähaastattelun tarkoitus on selvittää opinnäytetyömme kohderyhmän näkemyksiä Haminan seurakunnasta ja sen toiminnasta. Tulemme äänittämään ryhmähaastattelutilanteen. Äänitteet litteroidaan, eli kirjoitetaan sellaisenaan puhtaaksi tekstimuotoon. Haastateltavien vastauksia tullaan käyttämään valmiissa opinnäytetyössä. Opinnäytetyön julkaisun jälkeen valmis opinnäytetyö on kaikkien saatavilla. Lisäksi valmis opinnäytetyö tullaan toimittamaan Haminan seurakunnalle.

Osallistujien anonymiteetti tullaan turvaamaan sillä, ettei osallistujien nimiä käytetä valmiissa opinnäytetyössä. Opinnäytetyön tekovaiheessa tarvittavia tietoja käsittelevät ainoastaan opinnäytetyöprosessin kannalta välttämättömät henkilöt. Kerätyt aineistot tullaan hävittämään, kun niitä ei enää ole tarpeellista säilyttää opinnäytetyöprosessin kannalta.

Minulle on selvitetty yllä mainitun opinnäytetyön tarkoitus ja se, että haastatteluaineistoa tullaan käyttämään Diakin opiskelijoiden opinnäytetyössä. Olen tietoinen siitä, että haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista. Olen myös tietoinen siitä, että henkilöllisyyteni jää vain opinnäytetyöprosessin kannalta välttämättömien henkilöiden tietoon.

Päiväys

Haastateltavan allekirjoitus ja nimenselvennys

LIITE 4. Fokusryhmähaastatteluiden haastattelurunko

1. Minkälaisia kokemuksia nuorilla aikuisilla on seurakunnan toiminnasta?
  2. Millaisia toiveita ja odotuksia nuorilla aikuisilla on liittyen Haminan seurakuntaan?
-
1. Osallistujien elämäntilanne: ”Kertokaa omasta elämäntilanteestanne tällä hetkellä. Millainen suhde sinulla on ollut Haminaan ja Haminan seurakuntaan?”
    - a. Mikä on saanut sinut pysymään Haminan seurakunnan alueella?
    - b. Näkisitkö itsesi asumassa Haminan seurakunnan alueella tulevaisuudessa? Viiden vuoden päästä, että kymmenen vuoden päästä?
    - c. Kuvaile, millä tavalla osallistut tällä hetkellä Haminan seurakunnan toimintaan.
    - d. Oletko ollut mukana seurakunnan toiminnassa ennen rippikoulu? Millaisessa toiminnassa?
    - e. Oletko ollut mukana seurakunnan toiminnassa rippikoulun jälkeen? Millaisessa toiminnassa? Jos et, niin osaatko kertoa miksi?
  2. Millainen suhde sinulla on tällä hetkellä Haminan seurakuntaan (odotukset ja kokemukset)
    - a. Mitä seurakunnan jäsenyys sinulle merkitsee?
    - b. Mitkä asiat sinua kiinnostavat? Mistä innostut ja mitä tykkäät tehdä vapaa-ajallasi?
    - c. Puuttuuko Haminan seurakunnan alueelta sellaista järjestettyä toimintaa, jota kaipaisit?
    - d. Millaiseen seurakunnan toimintaan haluaisit osallitua?
      1. Toiminnan sisältö (musiikki, liikunta, messu, hiljentyminen ym.)
      2. Yksin, ryhmässä, millainen ryhmä?
    - e. Millaiseen seurakunnan toimintaan et osallisuisi?
      1. Toiminnan sisältö (musiikki, liikunta, messu, hiljentyminen ym.)
      2. Yksin, ryhmässä, millainen ryhmä?
    - f. Missä haluaisit osallistua seurakunnan toimintaan (verkossa, kirkossa, leirikeskuksessa, seurakunnan muissa tiloissa, jossain muualla, missä?)
    - g. Kuinka useasti haluaisit osallistua seurakunnan toimintaan?

- h. Olisitko valmis sitoutumaan seurakunnan toimintaan, esimerkiksi vapaaehtoisena? Miksi, miksi et?
  - i. Mikä helpottaisi seurakunnan toimintaan mukaan lähtemistä?
3. Millaisia toiveita sinulla on ja miten haluaisit kehittää Haminan seurakunnan nuorten aikuisten toimintaa – ja koko seurakuntaa ja kirkkoa?
- a. Mitä yhteisöllisyys, osallisuus ja hengellisyys merkitsee sinulle seurakunnassa nuoren aikuisen näkökulmasta?
  - b. Miten yhteisöllisyyden, osallisuuden ja hengellisyyden pitäisi näyttäytyä mielestäsi seurakunnan nuorille aikuisille suunnatussa toiminnassa?
  - c. Mitä toivoisit saavasi seurakunnan toiminnalta?
  - d. Mitä olet saanut seurakunnan toiminnasta?
  - e. Miten kehittäisit nuorten aikuisten toimintaa Haminan seurakunnassa?
  - f. Muuta, mitä haluaisit sanoa vielä teemaan liittyen?

LIITE 5. Kuva tutkimustulosten yhteenvedosta

